

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PRÁVA

Právní regulace transakce koupě-prodej mezi obchodníky
z České republiky a Argentiny
Legal Regulations of Sale and Purchase Transaction between
Businessmen from Czech Republic and Argentina

Student:
Vedoucí diplomové práce:

Bc. Antonín Šefer
prof. JUDr. Naděžda Rozehnalová, CSc.

Ostrava 2015

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra práva

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Antonín Šefer**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6208T011 Ekonomika a právo v podnikání
Téma: Právní regulace transakce koupě-prodej mezi obchodníky z České republiky a Argentiny
Legal Regulations of Sale and Purchase Transaction between Businessmen from the Czech Republic and Argentina

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Charakteristika obchodní výměny mezi ČR a Argentinou
3. Právní regulace mezinárodní kupní smlouvy
4. Řešení sporů mezi obchodníky
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

KOPPENOL-LAFORCE, Marielle. *International contracts*. Ed. London: Sweet, 1996. ISBN 24-215-7570-0.

ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu*. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2010. 552 s. ISBN 978-80-7357-562-5.

SANCHEZ LORENZO, Sixto A. *Clausulas en los contratos internacionales: redaccion y analisis*. Barcelona: Atelier, 2012, 515 p. ISBN 978-849-2788-798.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **prof. JUDr. Naděžda Rozehnalová, CSc.**

Datum zadání: 21.11.2014

Datum odevzdání: 25.04.2015

JUDr. Bohuslav Halfar
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení o samostatném vypracování diplomové práce.

Prohlašuji, že jsem celou práci, vypracoval samostatně.

V Ostravě dne 15.7.2015

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Šefer', is written over a horizontal line.

Bc. Antonín Šefer

Obsah

1.	ÚVOD.....	5
2.	CHARAKTERISTIKA ZEMĚ A OBCHODNÍ VÝMĚNY MEZI ČR A ARGENTINOU	6
2.1.	Demografické a geografické ukazatele	6
2.2.	Politické uspořádání.....	7
2.3.	Nerostné bohatství	8
2.4.	Ekonomická charakteristika země.....	9
2.4.1.	Historie hospodářského vývoje	9
2.4.2.	Makro ukazatele	12
2.5.	Zahraniční obchod	15
2.6.	Zvláštní režim pro podporu průmyslové výroby	17
2.6.1.	Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR	18
2.6.2.	Argentinská ochranná opatření importu	19
2.6.3.	České společnosti v Argentině	20
2.6.4.	Vzájemný obchod a investice z EU	21
2.6.5.	Nejvýznamnější platné bilaterální smlouvy s ČR	22
2.7.	Závěr charakteristika země a obchodní výměny	23
3.	PRÁVNÍ REGULACE MEZINÁRODNÍ KUPNÍ SMLOUVY	25
3.1.	Metody regulace úpravy právních mezinárodních vztahů	26
3.1.1.	Přímá metoda.....	27
3.1.2.	Užití kolizní normy.....	28
3.2.	Zdroje právní úpravy mezinárodní kupní smlouvy.....	30
3.2.1.	Normy vnitrostátní.....	30
3.2.2.	Mezinárodní smlouvy.....	31
3.2.3.	Lex mercatoria	32
3.3.	Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží	33
3.3.1.	Charakteristika	33

3.3.2.	Aplikace úmluvy	34
3.3.3.	Uzavírání smlouvy	37
3.4.	Mezinárodní obchodní termíny INCOTERMS 2010	42
3.4.1.	Obsah termínů INCOTERMS	42
3.4.2.	Charakteristika jednotlivých podmínek INCOTERMS 2010	44
3.5.	Obchody uzavírané českou společností	52
4.	ŘEŠENÍ SPORŮ MEZI OBCHODNÍKY	53
4.1.	Mezinárodní rozhodčí řízení.....	54
4.1.1.	Prameny	54
4.1.2.	Arbitrabilita	55
4.1.3.	Typy rozhodčích řízení	55
4.1.4.	Výhody rozhodčího řízení.....	55
4.1.5.	Nevýhody	57
4.2.	Stálé rozhodčí soudy	57
4.2.1.	Rozhodčí soud při Hospodářské komoře ČR a agrární komoře ČR.....	58
4.2.2.	Rozhodčí soud u Mezinárodní obchodní komory v Paříži	58
4.3.	Mezinárodní soudní řízení.....	58
4.4.	Alternativní řešení sporů.....	59
4.4.1.	Negociace	60
4.4.2.	Mediace	60
4.4.3.	Mini-trial	61
4.4.4.	Med-arb	61
4.5.	Online řešení sporů	62
4.6.	Závěr řešení sporů	63
5.	ZÁVĚR	64
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ	66
	SEZNAM ZKRATEK.....	71
	PROHLÁŠENÍ O SAMOSTATNÉM VYPRACOVÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE.....	73

1. Úvod

Argentina je země obdařena mnoha důležitými přírodními zdroji, velkými pastvinami a kromě různorodého průmyslu má také vysoce gramotné obyvatelstvo. Před sto lety patřila mezi 10 nejbohatších států světa, ale postupem času, kvůli špatnému vedení státu a hospodářským krizím spadla velmi hluboko. Dnes má Argentina jednu z největších inflací na světě, velký zahraniční dluh a další problémy s tím spojené. V prosinci roku 2001 prezident Adolfo Rodríguez Saa vyhlásil bankrot a více než 60% obyvatelstva se dostala pod hranici chudoby.

Argentina je druhým nejvýznamnějším partnerem českých firem v Jižní Americe i přesto, že má mnoho přísných ochrannářských opatření, pověst špatné platební morálky a velmi málo mezinárodních smluv s ČR. I přesto jsou firmy, které našly způsob jak efektivně a s malým rizikem obchodovat a dostávat se tak k jedinečným zdrojům, které Argentina nabízí.

Celá práce tvoří jednotný celek, který se zabývá obchodováním s Argentinou. Skládá se celkem ze tří na sebe navazujících částí – charakteristika obchodu mezi ČR a Argentinou, definice transakce koupě-prodej a následné řešení problémů. Všechny kapitoly jsou v dílčích závěrech srovnány s praxí české společnosti Animalco a.s..

V první části práce je vymezeno na základě statistik stav obchodování a uvádí možnosti dalšího rozvoje. Následuje analýza ochrannářských opatření, na základě kterých je zhodnocena aktuální otevřenost argentinského trhu obchodníkům ze zahraničí.

Druhá část se zabývá transakcemi koupě-prodej dle Úmluvy OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží a souborem pravidel mezinárodní přepravy INCOTERM, které většinou bývají doplňkem transakcí. Toto vytvoří teoretický základ, který budu srovnávat s praxí firmy obchodujících s Argentinou.

Poslední část je zaměřena na řešení sporů, jaké možnosti jsou k dispozici, co a proč je nejlepší využít v řešení sporů s argentinskými obchodníky, zejména pro rychlost a následné plnění. V závěru kapitoly je uvedena praxe české společnosti.

Cílem práce je charakterizovat stávající obchodní výměnu mezi ČR a Argentinou, a to se zvláštním přihlédnutím k právní regulaci transakce koupě-prodej a řešení sporů v případě, kdy dojde k porušení vztahů.

2. Charakteristika země a obchodní výměny mezi ČR a Argentinou

V této části budeme Argentinu zkoumat z různých pohledů, které nám poodhalí charakter země a napoví, proč může být zajímavé a výhodné právě sem směřovat investice a které oblasti nabízejí možnosti na investice. Následně v této kapitole budeme charakterizovat obchodní výměnu mezi těmito zeměmi a české společnosti, které již v Argentině působí.

Základní charakteristikou každého státu je bezpodmínečně jeho název, který má svou historii a ve většině případů je od něčeho odvozen. Název Argentinská republika (República Argentina) je odvozen z latinského slova „argentum“ – stříbro, protože španělští kolonizátoři, kteří poprvé vstoupili na území Argentiny, si mysleli, že se zde v hojné míře nachází, avšak mýlili se. Ale název již Argentině zůstal.

Pro svůj velmi specifický společensko-ekonomický model byla Argentina jmenována i ve výroku nositele Nobelovy ceny za ekonomii. Simon Kuznets prohlásil:

„Na světě existují čtyři typy zemí: vyspělé země, rozvojové státy, Japonsko a Argentina.“¹

2.1. Demografické a geografické ukazatele

Argentina je osmým největším státem světa a druhým největším v Jižní Americe s rozlohou 3 761 274 km², dále zde musíme započítat i oblast okolo Antarktidy, která má dohromady i s ostrovy 969 464 km². Argentina svou rozlohou je ve srovnání s Českem 60x menší. Celková hranice dosahuje délky 9 376 km, přibližně polovina této délky je moře. Na severu sousedí s Bolívií (742 km) a Paraguayí (1 699 km), na východě s Brazílií (1 132 km) a Uruguayí (495 km) a na západě s Chile (5 308 km). Nachází se mezi 22. a 55. stupněm jižní šířky.²

¹ E15: Profit [online]. [cit. 2015-07-14]. Dostupné z: http://euro.e15.cz/profit/bohata-argentina-si-svuj-trh-velmi-chrani-1141488#utm_medium=selfpromo&utm_source=e15&utm_campaign=copylink

² Central intelligence agency: The World Factbook. *Www.cia.gov: Data o populaci z července 2014* [online]. [cit. 2015-5-6]. Dostupné z: www.cia.gov

Jak již velikost země naznačuje Argentina má velmi rozmanité podnebí. Větší část země leží v mírném podnebném pásu jižní polokoule. Zabírá velké spektrum různým podnebných pásů, které tvoří velmi specifické oblasti v rámci Argentiny. Největší teploty můžeme naměřit v oblasti Caco na rozdíl od Patagonie, které je nejméně chladným místem. Celkově podnebí můžeme charakterizovat jako suché díky Andám, které tvoří bariéru srážkovým mrakům, a proto většina srážek skončí na Chilské straně.³

V červenci 2014 byl počet obyvatel odhadován na 43,024,374⁴. Skladba populace je poměru 0,97 mužů na jednu ženu. Argentina je složena z 90% Argentinci a zbývajících 10% představují zejména Španělé, Italové, Němci, Bolivijci, Čilané, Paraguayci a další národnosti.

Úředním jazykem je Španělština, která má je od klasické Španělštiny docela vzdálená a svou melodií a užíváním „š“ může na první poslech znít jako italština.

Krásně to vystihl mexický básník Octavio Paz, který jednou řekl: „Argentinci jsou Italové, kteří mluví španělsky a jsou stvořeni po francouzsku“.

2.2. Politické uspořádání

Argentina je republikou v čele s prezidentem. V současné době tuto funkci vykonává Cristina Fernándezová Kirchnerová, která v roce 2007 vystřídala v čele státu svého manžela Néstora Kirchnera.

Argentina je rozdělena do 23 provincií. Hlavní město Argentiny Buenos Aires je nejlidnatější město země, ve kterém žije 15 milionů lidí, kdežto v druhém nejlidnatějším městě, kterým je Córdoba, jen 1,5 milionů.

Vláda republiky je v rukou Národního kongresu,⁵ ten je rozdělen do 2 komor. První je poslanecká sněmovna⁶ s 527 členy a druhá je senát s 72 členy.

³ Argentina info: Počasí a podnebí. [online]. [cit. 2015-05-06]. Dostupné z: http://www.argentina-info.cz/zeme_kapitola.php?klic=1132

⁴ Central intelligence agency: The World Factbook. *Www.cia.gov: Data o populaci z července 2014* [online]. [cit. 2015-5-6]. Dostupné z: www.cia.gov

⁵ Congreso Nacional

⁶ Cámara de Diputados

2.3. Nerostné bohatství

Argentina oplývá velkým množstvím různorodých nerostných surovin, což v minulosti i dnes přináší velké zisky zemi. Na území Argentiny se těží následující suroviny: stříbro, zlato, měď, vápenec, lithium, rudy.

Jedno z největších nalezišť lithia se nachází v regionu Jujuy. Lithium je velmi žádaný kov pro své neobyčejné vlastnosti a široké využití, proto není žádným překvapením, že velké mezinárodní společnosti investují do těžby, aby si zajistili dostatečnou zásobu.⁷

Ropa a plyn

Argentina je třetím nejdůležitějším těžařem břidlicové ropy – což je ropa uvězněná v horninách jako je břidlice, vápenec či obecně hornin. Ropa má parametry standard, běžné těžené ropy, akorát se nenachází ve větším množství v jedné puklině či bublině. Většími těžaři jsou jen Čína a USA.⁸

Před pár lety byla objevena nová břidlicová naleziště. V roce 2013 tvořil ropný průmysl 8,3% celkového HDP. V současné době toto procento klesá kvůli nedostatečným investicím. Zmenšování rezerv přináší vzrůstající náklady na získávání ropy. Zásoby ropy jsou odhadovány na 71 910 milionů metrů² což by podle současné spotřeby mělo Argentině stačit na 509 let. Odhadovaná cena na trhu přesahuje 250 000 milionů dolarů.⁹

⁷ CzechTrade. In: *Souhrnná teritoriální informace Argentina* [online]. Buenos Aires: Zastupitelský úřad ČR v Buenos Aires, 01.06.2015 [cit. 2015-06-15]. Dostupné z: services.czechtrade.cz/pdf/sti/argentina-2015-06-01.pdf

⁸ *O energetice: Břidlicová ropa v latinske americe* [online]. [cit. 2015-07-15]. Dostupné z: <http://oenergetice.cz/ropa/bridlicova-ropa-v-latinske-americe/>

⁹ *I profesional: Argentina riqueza eterna* [online]. [cit. 2015-07-15]. Dostupné z: http://www.iprofesional.com/notas/134666-Argentina-riqueza-eterna-reservas-de-gas-para-ms-de-500-aos-posicionan-al-pas-como-un-jugador-estrategico?page_y=0

2.4. Ekonomická charakteristika země

Argentina má jednu z nejvyspělejších ekonomik Latinské Ameriky, a jak již bylo zmíněno výše, je velmi bohatou zemí na přírodní zdroje s velmi příznivými klimatickými podmínkami.

Ale v historii se potýkala s nemalými problémy jako neadekvátní vedení státu, korupce, velmi krátkodobá řešení a další. Proto je na místě zde zmínit něco málo z historie co napomůže také lépe pochopit mentalitu Argentinců a také ukáže směr, kterým se ekonomika ubírá.

2.4.1. Historie hospodářského vývoje

Argentina se potýkala s nemalými dluhy již od počátku 70 let, což vedlo až k tomu že v období 1989 – 1991 míra inflace přesáhla 200%. Vláda přijala rozhodnutí na snížení této inflace cestou liberalizace obchodu, deregulace a privatizace. Roku 1991 bylo peso navázáno na dolar. Tento krok se jevil jako dobrý a účinný na snížení míry inflace, ale jen do doby, než krize dorazila i do Mexika, Ruska, Asie a Brazílie. Ani zvýšení daní nepomohlo situaci řešit. Národ se začal veřejně bouřit a pořádal protesty, které vedly k odvolání prezidenta Fernanda De La Rúa. Jeho následovníkem byl zvolen Eduard Duhalde, který jako první vzal půjčky od MMF na 20 milionů dolarů. Koncem roku 2001 vyhlásil prezident moratorium na dluhy. Pak roku 2002 došlo k ukončení navázání pesu na dolar.¹⁰

Dne 1. března 2002 se projevila velká krize důvěry národa ve vládu Argentiny. Prezident Eduardo Duhalde tuto situaci popsal slovy:

„Národ ztratil důvěru v politiky a ve své representanty. Národ necítí, že by byly jejich tužby a názory vyjadřovány zástupci více. Společnosti ztratili důvěru v Soudní systém a domáhání se svých práv. Ztratili důvěru!...“¹¹

¹⁰ CzechTrade. In: *Souhrnná teritoriální informace Argentina* [online]. Buenos Aires: Zastupitelský úřad ČR v Buenos Aires, 01.06.2015 [cit. 2015-06-15]. Dostupné z: services.czechtrade.cz/pdf/sti/argentina-2015-06-01.pdf

¹¹ ROJAS, Mauricio a Hernán Alberro. *Historia de la crisis argentina*. Buenos Aires: CADAL, 2003, s. 121. ISBN 9872112908.

Tato slova přesně vystihla situaci v Argentině roku 2002.

Koncem roku 2002 začala krize odeznívat a HDP začalo pozvolna růst. Růst pokračoval i v následujících letech, pouze malý výkyv byl v roce 2009, kdy tempo růstu se mírně snížilo, a to z obvyklých 8% meziročního přírůstku HDP na obyvatele na 0,9%. V současnosti se HDP pohybuje kolem \$536.2 bilionů (2014).¹² Největší růst zaznamenala Argentina v roce 2011, kdy tempo růstu přesáhlo 8%.

Za takto velkým tempem růstu stojí mnoho faktorů, jeden z těch nejvýznamnějších bylo zvolení silných partnerů jako Brazílie a Čína.¹³

Vznik krize

Je mnoho různých pohledů na otázku, jak vznikla argentinská krize, a všechny v jisté míře mají pravdu. Takže směs všech těchto názorů nám dá nakonec celkový obrázek o možných faktorech, které se mohly na krizi podílet.

Je jisté, že tomu napomohly i krize na jiných světadílech jako Asijská krize z roku 2007 nebo finanční ruská krize v roce 1998. Dopad nebyl jen na Argentinu, ale také na okolní státy, což krizi ještě prohloubilo. Například se zhoršily obchody s Brazílií, která také prožívala krizi, tok peněz se zmínil, zisky klesly. Zhodnocení amerického dolaru situaci v argentinském mezinárodním obchodu také jen zhoršilo. Země již byla nasměrována do recese, která dosáhla svého vrchu roku 2001 naprostým ekonomickým kolapsem. Úroky rostly, investoři odcházeli, rostla nejistota ve stabilitu země a nedůvěra v banky. Rostla nezaměstnanost a rostl také již dosti vysoký zahraniční dluh, pouze HDP klesal.

Anna Kruger z MMF se vyjádřila k Argentinské krizi takto:

„ Právě kombinace slabé fiskální politiky státu, vysokého dluhu a fixace na dolar stála za argentinskou recesí“¹⁴

¹² Central inteligency agency: World fact book Argentina [online]. [cit. 2015-07-15]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ar.html>

¹³ CzechTrade. In: *Souhrnná teritoriální informace Argentina* [online]. Buenos Aires: Zastupitelský úřad ČR v Buenos Aires, 01.06.2015 [cit. 2015-06-15]. Dostupné z: services.czechtrade.cz/pdf/sti/argentina-2015-06-01.pdf

¹⁴ JONÁŠ, Jiří, Mezinárodní měnový fond. Ihned: Bankovnictví. *Příběh jedné krize* [online]. 21. 2. 2002. [cit. 2015-5-24]. Dostupné z: <http://bankovnictvi.ihned.cz>

Trochu jiný pohled na argentinskou krizi má Pavel Kohout, který je zkušeným českým ekonomem. Dle jeho názoru krize byla zapříčiněna složitým a neprůhledným systémem veřejných financí. Složitost celého systému spočívala především v tom, že každá provincie měla značnou volnost v rozhodování a dokonce si mohla určovat daňové sazby. Argentina má velmi mnoho odborových organizací, což zneprůjemňuje život firmám a zvyšuje cenu práce a dává velké překážky v řízení lidských zdrojů ve společnosti. Například za bezdůvodnou výpověď, zaměstnavatel zaplatí zaměstnanci náhradu ve výši jednoho ročního platu. V důsledku toho hledají firmy jiné způsoby, jak sankcím předejít, například převedení na jinou pozici a podobně.

Zavedení vyšší podpory v nezaměstnanosti také napomohlo růstu míry nezaměstnanosti.

Navázání pesa na dolar bylo dvousečné. Na jedné straně to ustálilo měnu, ale na druhé to omezilo monetární nástroje na regulaci ekonomiky, která pak nemohla flexibilně reagovat na změny. Krize se projevovala i na kapitálových trzích, vzrůstala nedůvěra v argentinské dluhopisy. Ani doba pro vyhlášení bankrotu nebyla ideální, protože dluh činil jen 56%. V některých evropských zemích je toto normální stav. V případě Argentiny šlo ale o velmi špatnou strukturu dluhu a vysoké úrokové procento. Všechny tyto faktory byly umocněny korupcí, která snížila finální příjmy z přijatých opatření.¹⁵

Měna

Oficiální měnou Argentiny je argentinské peso. Pro označení se používá stejný znak jako pro americký dolar, značka je ARS.

Prakticky každý obchodník akceptuje americký dolar jako zákonné platidlo, ale i přesto je dobré vyměnit si dolary za pesa, pokud chcete díky výhodnému kurzu získat co nejvíce pesos.

V Argentině existují dva směnné kurzy. Oficiální a takzvaný blue dolar (pouliční směna). Je zde také velké množství falešných peněz. Při směně peněz na ulici za výhodnější kurz je tedy vyšší riziko získání falešných bankovek, ale z vlastní zkušenosti můžu říct, že za půl roku jsem se nesetkal ani jednou s tím, že bych dostal falešnou bankovku.

Blue dolaru

15 KOHOUT, Pavel. Penize: Makroekonomika. Argentinská krize a poučení pro Českou republiku I. [online]. 02. 11. 2004. [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: penize.cz

Blue je označení nejen pro barvu, ale znamená také ilegální,

V roce 2011, kdy argentinská vláda Cristiny Fernández de Kirchner vydala restrikcí na nákup zahraniční měny, začala růst poptávka po měně, která by nepodléhala velkým výkyvům, dalo by se jí platit ve většině zemí a sloužila by i dlouhodobě jako jistý uchovatel hodnoty. Všechny tyto vlastnosti, začalo Argentinské peso ztrácet.

Největšího rozdílu mezi oficiálním a neoficiálním kurzem dosáhlo argentinské peso dne 24. 9. 2014, kdy bylo možné směnit jeden dolar skoro za dvojnásobek argentinských pesos (Blue dolar bylo možné směnit za 15,950, kdežto dle oficiálního kurzu byl za pouhých 8,42).¹⁶

Tabulka 2-1 Peso oficiální kurz a neoficiální

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ARS/USD (OFFICIAL)	3,149	3,453	3,800	3,976	4,304	4,9200	6,5250	8,5520
ARS/USD (DOLAR BLUE)	-	-	-	-	4,750	6,910	10,17	13,80

Zdroj: Banco Argentino, www.bcra.gov.ar ¹⁷

V tabulce lze dobře vidět rozdílnost kurzů. Pro směnu pesos za dolary je nutné žádat o povolení.

2.4.2. Makro ukazatele

HDP

V roce 2002 zaznamenala Argentina pokles na -10,9% meziročního přírůstku HDP. Poté nastal růst a meziroční hodnoty HDP se pohybovaly mezi 8%-9%, což je velmi dobré vzhledem k propadu v roce 2002. ¹⁸ Toto se jiným státům Jižní Ameriky nepodařilo. Pro lepší představu bych uvedl, že průměrný růst HDP v ČR jsou 2,6% v posledních 15ti letech a jen jednou za toto období se HDP dostal k hranici 7%.¹⁹

¹⁶ <http://es.investing.com/currencies/usd-ars-historical-data>

¹⁷ Data byla získána z více rozdílných zdrojů, zde jsou odkazy na ně: [online]. [cit. 2015-06-11]. Dostupné z: <http://es.investing.com/currencies/usd-ars-historical-data>, [online]. [cit. 2015-06-11]. Dostupné z: <http://www.ambito.com/economia/mercados/monedas/dolar/info/?ric=ARSB=>

¹⁸ <http://www.tradingeconomics.com/argentina/gdp>

¹⁹ <http://www.finance.cz/makrodata-eu/hdp/statistiky/vyvoj-hdp/>

V období od roku 2003 až do roku 2011 se HDP Argentiny dostal pod úroveň 8,5% jen dvakrát, a to v roce 2008 s růstem necelých 7% a hned následující rok, kdy růst spadl na 0,9% kvůli hospodářské krizi, která postihla celou Latinskou Ameriku. Pouze Argentina a Paraguay se udržely v kladných číslech. Následně se růst zpomalil a ustálil kolem 3%.²⁰

Obrázek 2-1 Meziroční přírůstek HDP Argentiny

Zdroj: <http://www.tradingeconomics.com>

Z grafu můžeme vidět vývoj Argentinského ročního růstu HDP, díky hodnotám od roku 2000, jsou zde zřetelná i období krize, které Argentina zažívala.

Inflace

V otázce inflace je Argentina jednou z nejznámější zemí na světě. Inflace zde dosahovala astronomických cifer.

Nechvalně se proslavil i argentinský národní úřad pro statistiku a sčítání lidu INDEC. Úřad vydával milné údaje o dosahované inflaci. Ve skutečnosti byla inflace až 3x větší než jakou zveřejňoval UNDEC. Hodnoty získané centrem pro latinskoamerické studie v Chile (dále jen CESLA) ukazují, jak markantní rozdíly v tomto velmi důležitém údaji jsou mezi dvěma různými oficiálními centry. Hodnoty dle CESLA jsou uvedeny níže v tabulce s hvězdičkou.

20 RASZEWSKI, Eliana. Bloomberg: Business, Financial & Economic News, Stock Quotes [online]. Sep 20, 2012 [cit. 2013-04-22]. Dostupné z: <http://www.bloomberg.com>

MMF v únoru 2013 vydal prohlášení o vyslovení nedůvěry Argentině z důvodů nevěrohodnosti jejich statistik, a to v důsledku uveřejněných údajů INDEC, který uváděl inflaci ve výši 1, 1 %, což vůbec neodpovídalo realitě.

Podle zpravodajství Patria online začala nevěrohodnost indexu spotřebitelských cen v roce 2007, kdy prezident Nestor Kirchner, manžel současné prezidentky, zavedl novou metodologii a provedl personální změny v úřadu INDEC. Argentině bylo doporučeno změnit metodologii a zpřesnit výsledky pomocí metodologie vypracované odborníky z MMF ve spolupráci s argentinskými ekonomy. Tato opatření Argentina zatím nepřijala.

Po kritice z MMF ministr financí oznámil, že od čtvrtého čtvrtletí roku 2013 začnou používat nový inflační index, který měl zamezit zkreslování dat.

Inflace v roce 2014 dosáhla podle oficiálních informací 23,9%, kdežto nezávislé důvěryhodné zdroje udávají inflaci dosahující 38%. Toto zkreslování skutečnosti neprospívá vývoji ekonomiky. Situaci komplikují i omezení na dovoz. To se týká například dovozu součástí a komponentů pro výrobce automobilů.²¹

Dle údajů publikovaných v „The world factbook“ vydaném Central Intelligence agency je inflace v roce 2014 rovna 36.4%.²²

Tabulka 2-2 Inflace

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Inflace (%)	8,5%	7,2%	15,2%	10,9% /26%*	9,5% /22,8%*	10,8% /25,6%*	10,9% /28%*	23,9%

Zdroj: www.cesla.com

Nezaměstnanost

Tabulka 2-3 Nezaměstnanost

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Nezaměstnanost	11,6	8,7	8,5	7,9	8,7	7,9	7,2	7,2	7,1	7,3

Údaje jsou v %, Zdroj: www.cesla.com

V době své největší krize kolem roku 2002 se Argentina dostala do velkých potíží i s nezaměstnaností, která v roce 2001 dosáhla 25%. V dalších letech se podařilo dostat

²¹ Ministerstvo zahraničních věcí ČR [online]. [cit. 2015-07-11]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/jizni_amerika/argentina/ekonomika/ekonomicka_charakteristika_zeme.html

²² <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ar.html>

nezaměstnanost pod kontrolu a každý rok klesala v průměru o 3 až 4 procenta až se ustálila na 7 procentech. Ačkoli se toto číslo nachází pod průměrnou nezaměstnaností v Evropě, má své problémy a tudíž i na čem pracovat.²³

2.5. Zahraniční obchod

Tabulka 2-4 Obchodní bilance

	2010	2011	2012	2013	2014
Export	87 961	93 630	84 587	81 660	71 935
Import	51 643	69 691	66 578	73 656	65 249
Saldo	36 317	23 939	18 009	8 004	6 686

Údaje jsou v mld. USD Zdroj: www.indec.gov.ar

Z tabulky můžeme vidět vývoj salda zahraničního obchodu, který každoročně klesá. Důvodem pro tento vývoj jak situace argentinského pesa tak dovozních omezení, ačkoli v dnešní době se už některým firmám i přesto podařilo prosadit na argentinském trhu.

90tá léta byla obdobím rozkvětu zahraničního obchodu. V té době byly velmi podporovány zahraniční investice a jasně toto dokazují i čísla podílů zahraničního kapitálu. V tomto období se zvýšil podíl zahraničního kapitálu v 500 největších společnostech ze 46% na 65%. V období krize a ekonomického kolapsu se situace rapidně změnila a příchod nových investorů se zastavil. Země se dnešně nachází na 169 místě v hodnocení ekonomické svobody vypracovaném deníkem Heritage.²⁴ Ve srovnání s ostatními státy Jižní ameriky Jižní Ameriky je na tom ještě hůř pouze Venezuela a Kuba. Tyto země se nachází ve skupině Repressed – Potlačovaný ve významu svobody investic. Heritage pohlíží na různé aspekty a omezení, které mají jednotlivé země pro investory, a to jak oficiální, tak i neoficiální jako třeba korupce.

Oficiální důvody, které řadí Argentinu mezi státy s horšími podmínkami pro zahraniční investory jsou jmenovitě tyto: nemožnost ochrany investic, vládní intervence, monetární politika, bankovní systém a obchodní a danová politika, které nevytvářejí jednotný systém, kterým by se daly investice určitým způsobem chránit. Velmi zásadním problémem je právní

²³ Ministerstvo zahraničních věcí ČR [online]. [cit. 2015-07-11]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/jizni_amerika/argentina/ekonomika/ekonomicka_charakteristika_zeme.html

²⁴ Heritage: Index of Economic Freedom [online]. [cit. 2015-07-15]. Dostupné z: <http://www.heritage.org/index/country/argentina>

nejistota. Heritage uvádí, že je mnoho zkorumpovaných soudců, soudy na nižších úrovních jsou vysoce politizované a nejvyšší soud vydává svá rozhodnutí pod nátlakem vlády.²⁵

Proto v současné době investoři vyčkávají na zlepšení situace nebo si již našli nové trhy a od Argentiny upustily. Letos v říjnu budou nové prezidentské volby, které mohou přinést něco nového.

Mezi hlavní investory se řadí jako již tradičně Španělsko, následuje USA, Nizozemsko, Brazílie a Chile.

Přímé zahraniční investice nejvíce proudily do následujících sektorů: průmysl a zemědělství (38 %), služby (26 %), těžba ropy (30 %) a surovin (6 %).²⁶

Argentina navíc brání investorům vyvážet zisky ze země, a proto jsou nuceni je investovat v Argentině.

Celkové přímé zahraniční investice v roce 2014 byly 9,8 mld. USD (pokles o 6 procent oproti roku 2013). Z toho přímý vstup kapitálu byl 4,5 mld. USD a zbývajících 5,3 mld. USD tvoří reinvestované zisky zahraničních firem.

Investice

Argentina je členem několika mezinárodních pojišťovacích společností jako je Multilateral Investment Guarantee Agency nebo Overseas Private Investment Corporation. Tyto společnosti mají pokrývat rizika investorů. Avšak pojišťovny je odmítají brát na sebe. Takže v podstatě jsou tyto investice nepojištěné. Argentina je také členem International center for the Settlement of Investment Disputes, což zvyšuje šance investora na dovolání se svého práva u mezinárodní nezávislé arbitráže. Ale ani toto nedává velké záruky, protože spory se mohou táhnout hodně dlouhou dobu, a nakonec nemusí být ani vyplaceny jako v případě aféry „Fondos buitres“²⁷. A toto je jen jeden z celkových 51 sporů, které jsou u ICSID vedeny.

²⁵ Heritage: *Index of Economic Freedom* [online]. [cit. 2015-07-15]. Dostupné z: <http://www.heritage.org/index/country/argentina>

²⁶ Ministerstvo zahraničních věcí ČR [online]. [cit. 2015-07-11]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/jizni_amerika/argentina/ekonomika/ekonomicka_charakteristika_zeme.html

²⁷ aféra "Fondos buitres" věřitelé mají v N.Y. rozsudek v právní moci, že Argentina jim má zaplatit, nicméně Argentina klíčkuje a nic platit nehodlá. Získat tento rozsudek v právní moci trvalo věřitelům 13 let s mnohamilionovými USD náklady a stejně jim to je ničemu.

Argentina v posledních letech podepsala tři desítky bilaterálních smluv o podpoře a ochraně investic. Tuto smlouvu uzavřela v r. 1996 i s Českou republikou. Se vstupem ČR do EU tato smlouva pozbyla platnosti a pozměnovací návrh doposud nebyl podepsán.²⁸

I přes členství v různých mezinárodních agenturách na ochranu investic jako jsou Mezinárodní agentura pro bezpečnost investic, Organizace soukromých investic nebo Mezinárodní centrum pro řešení sporů v oblasti investic nedokázal v roce 2012 žádný z jejich nástrojů zabránit vyvlastnění většinového podílu španělské společnosti REPSOL v argentinské YPF²⁹. Po vleklých sporech byl Repsol odškodněn 5 mld. USD. K dnešnímu dni již REPSOL nemá ve společnosti YPF žádný podíl.³⁰

2.6. Zvláštní režim pro podporu průmyslové výroby

Každá provincie má tzv. zvláštní režimy pro podporu průmyslové výroby. Jedná se o opatření na podporu investic do výrobních odvětví, například daňové úlevy, referenční poplatky za energie, podpora v oblasti infrastruktury a vybavení, zjednodušení administrativních procedur nebo dokonce slevy na administrativní úkony a preferenční přístup k těmto investorům při veřejných zakázkách.

Zóny volného obchodu

V Argentině existuje celkem 27 celních zón, každá provincie je povinna mít alespoň jednu.

Všeobecné investiční pobídky

Jak je specifikováno v zákoně č. 25.924 o režimu investičních pobídek pro nové hmotné statky a infrastruktury jedná se o daňové výhody (zrychlený návrat daně z přidané hodnoty, zrychlené odepisování, nižší dan z přidané hodnoty (10,5% namísto 21%), celní výhody a zvýhodněný leasingový režim na pronájem s možností opce na koupi.

²⁸ <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/argentina-zahranicni-obchod-a-investice-18396.html>

²⁹ Yacimientos Petrolíferos Fiscales – Argentinská těžařská společnost

³⁰ RTVE: *Cronología sobre el conflicto entre el Gobierno argentino, Repsol e YPF* [online]. [cit. 2015-07-13]. Dostupné z: <http://www.rtve.es/noticias/20140526/cronologia-sobre-conflicto-entre-gobierno-argentino-ypf/516536.shtml>

V Argentině mají také specifické sektorové pobídky, které vytváří zvláštní režimy pro různá odvětví průmyslu jako například pro důlní těžbu, automobilový průmysl, podporu vývoje softwaru a další.³¹

2.6.1. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

Tabulka 2-5 Vývoj obchodní bilance mezi ČR a Argentinou

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Export	262 206	59 568	85 803	69 838	98 527	90 721
Import	40 960	64 376	87 960	80 717	47 329	77 586
Saldo	221 246	-4 808	-2 157	-10 879	51 198	13 135

Údaje jsou v tisících USD; Zdroj : Ministerstvo obchodu, <http://www.mpo.cz/>

Rok 2009 byl vyjimečný svým skokovým nárůstem exportu do Argentiny oproti roku 2008, kdy byl 7x menší. Argentina je naším 3. největším vývozcem v Latinské Americe. Poprvé jsme zaznamenali kladná čísla na konečné roční bilanci.

V následujících letech se vrátil dovoz i vývoz do hodnot jako před rokem 2009 a začal postupně stoupat dovoz do Argentiny a vývoz se pohyboval skokově, kdy například v roce 2013 velmi poklesl a celková konečná bilance byla 51 milionů usd. Skokové nárůsty či úbytky v obchodní bilanci jsou zejména způsobeny přijímáním restriktivních opatření Argentinou. V celosvětovém měřítku je naším 65 nejvýznamějším obchodním partnerem.

Mezinárodní obchod s Argentinou tvoří pro Českou republiku v průměru 0,15% již od roku 2002 s malými výkyvy.^{32 33}

Tabulka 2-6 Nejvýznamnější položky českého vývozu do Argentiny v roce 2014

Kód zboží	Název Zboží	Objem
8517	Přístroje telefonní, ost přístroje pro vysílání, příjem hlasu, dat..	30 261
8708	Části součástí vozidel motor. Osob, traktorů	3 249
8414	Čerpadla vývěvy vzduchové kompresory AP	2 836

³¹ LASCANO, Marcelo Ramón a Adolfo Edgardo BUSCAGLIA. *La economía argentina hoy*. 1. ed. de Editorial El Ateneo. Buenos Aires, Argentina: Editorial El Ateneo, c2001, s. 250-280. ISBN 950023646x.

³² Výkyvy v rozmezí +-0,02%

³³ Centro de Economía Internacional [online]. [cit. 2015-07-15]. Dostupné z: <http://www.cei.gov.ar/userfiles/checamar09.pdf>

8411	Motory proudové, pohony turbovrtulové a ostatní	2 726
5603	Textilie netkané i impregnované laminované	2 463
4813	Papír cigaretový i řezaný ve tvaru složek	2 039
8429	Buldozery, srovnávače, rýpadla	1 963

Údaje jsou v tis. USD; Zdroj: <http://www.businessinfo.cz>

Tabulka 2-7 Nejvýznamnější položky českého dovozu z Argentiny v roce 2014

Kód zboží (HS4)	Název zboží	Objem
8708	Části součásti vozidel motor. Osob, traktorů	36 371
5101	Vlna, nemykaná nečesaná	8 775
1202	Oříšky arašídové nepražené jinak neupravené	3 779
2008	Ovoce, ořechy aj, části rostlin	2 916
201	Maso hovězí čerstvé chlazené	2 782
805	Plody citrusové čerstvé sušené	2 427
1005	Kukuřice	2 200

Údaje v tis. USD; Zdroj: <http://www.businessinfo.cz/>

Největší změnu oproti roku 2013 zaznamenal sektor mobilních telefonních komunikací, kde nárůst činil celých 9%.³⁴

2.6.2. Argentinská ochranná opatření importu

Argentina uplatňuje nejvíce protekcionistických opatření pro ochranu vnitřního trhu, a proto se řadí mezi nejvíce uzavřené země. Používá více než jednu pětinu z celkového počtu 534 obchodních překážek registrovaných v celosvětovém měřítku WTO v letech 2008 – 2012.

Před vývozní povolení (DJAI) jsou udělována velmi neprůhledně. Zejména menší a střední firmy, které do Argentiny chtějí exportovat, si nikdy nemohou být jisté výsledkem. Dalším omezením je žádost o povolení úhrady kontraktů v zahraničí u Centrální národní banky. Tato opatření velmi poškozují argentinské podniky, které musí dovážet suroviny ze zahraničí.³⁵

³⁴ Business info: Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR [online]. [cit. 2015-07-15]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/argentina-obchodni-a-ekonomicka-spoluprace-s-cr-18398.html>

³⁵ E15: Profit [online]. [cit. 2015-07-14]. Dostupné z: http://euro.e15.cz/profit/bohata-argentina-si-svuj-trh-velmi-chrani-1141488#utm_medium=selfpromo&utm_source=e15&utm_campaign=copylink

V lednu roku 2013 byly v Argentině zrušeny neautomatické licence, kromě licence na jízdní kola. Ale i tak nadále přetrvávají jiná opatření omezující obchod a dovoz, zejména požadavky na vyplňování místopřísežného prohlášení dovozce pro veškeré dovážené zboží. V květnu 2013 byl na žádost EU, USA a Japonska zřízen panel WTO na řešení sporů. Tento úřad měl za úkol přezkoumat neoficiální opatření uplatňovaná na omezenování dovozu.

Dne 15. ledna 2015 rozhodl odvolací soud WTO pro řešení sporů v otázce sporů ohledně neoficiálních opatření omezujících dovoz. Odvolací orgán potvrdil předchozí rozhodnutí rozhodčího panelu, a sice že argentinský požadavek na uvedené prohlášení představuje porušení práva WTO.³⁶

Současně Argentina pokračuje v uplatňování přísných omezení převodu zahraničních měn, dividend a licenčních poplatků. V důsledku roustoucího nedostatku devizových rezerv se situace ještě zhoršuje. Byl vytvořen nový subjekt složený ze zástupců různých orgánů, včetně centrální banky pro sledování plateb.

Zároveň zahraniční investory nutí, aby veškerý zisk reinvestovaly v Argentině, což je od investic samozřejmě odrazuje. Na základě hodnocení ratingových agentur vychází Argentina jako velmi riziková země

Ani Argentinští exportéři na tom nejsou o moc líp. Setkávají se s celou řadou administrativních a finančních překážek, jako je např. převod exportního inkasa nepříliš výhodným kurzem na pesa nebo záloha na daň ze zisku ve výši 35%.³⁷

2.6.3. České společnosti v Argentině

Největším zástupcem českých firem v Argentině je Moravia IT a.s, která má pobočku v Rusáriu s 200 zaměstnanci a zabývá se softwarem a IT technologiemi. Další velkou investici v Argentiny učinila Lahvárna Vítkovice, a.s., která v roce 2005 rozjela výrobu lahví na plyn CIDE GAS. Celková investice byla přibližně 6 milionů USD.³⁸

Kromě podniků, které se přesunuly do Argentiny, se zde nachází i argentinské podniky, které jsou z většiny vlastněny českými firmami. Příkladem může být společnost ZKL Rodamientos S. A., ve které má 97% podíl česká firma ZKL Brno, a.s. Zbývajících podíl

³⁶ Zpráva Komise Evropské radě Zpráva o překážkách obchodu a investic (2013). In: *Parlament České republiky-Senát* [online]. 2013 [cit. 2013-04-18]. Dostupné z: <http://www.senat.cz>

³⁷ *E15: Profit* [online]. [cit. 2015-07-14]. Dostupné z: http://euro.e15.cz/profit/bohata-argentina-si-svuj-trh-velmi-chrani-1141488#utm_medium=selfpromo&utm_source=e15&utm_campaign=copylink

³⁸ ABAGas S.A. je jejím zástupcem

je vlastněn argentinským společníkem. Firma ZKL Brno, a.s., je velmi úspěšná nejen v Argentině, ale i v dalších zemích Jižní Ameriky – Brazílie, Bolívie, Chile. Jednu z poboček si také zřídila v Uruguayi. Již v roce 2006 společnost v Argentině dosáhla prodeje necelých 4 000 000 USD a o pár let později, konkrétně v roce 2007, se prodej vyšplhal na celých 7 000 000 USD.

Jako další společnost vlastněná z většiny českou společností, popřípadě Čechem je firma TRAFULTEX S. A., ve které je jako většinový vlastník V. F. Beneš. Jeho jméno je spojeno s českými textilními firmami jako např. Rieter, Uniplet, ZTM Mareal.

Další české firmy, které mají obchodní zastoupení v Argentině, jsou například Sindat spol. s r.o., Brisk Tábor.³⁹

2.6.4. Vzájemný obchod a investice z EU

Argentina je v některých komoditách velmi důležitý dovozce, ačkoli v celkovém přehledu zabírá až 40. příčku s celkovým objemem dovozu ve výši 7,7mil€ a s účastí na celkovém exportu EU 0,5%. Státy EU zabírají 34. příčku s vývozem rovným 8,2mil € a rovněž s 0,5% zastoupením na celkovém importu z Argentiny.⁴⁰

V roce 2014 největší objem na exportu patřil potravinám, nápojům a tabákovým výrobkům, na druhém místě byla živá zvířata a živočišné produkty a třetí příčku obsadily rostlinné produkty.

Naopak největší objem na importu do Argentiny patřil strojům a zařízením, na druhém místě byly výrobky chemického průmyslu a příbuzných průmyslových odvětví a třetí příčka patřila transportním zařízením.⁴¹

Situace s přímými zahraničními investicemi za všechny země EU do Argentiny se rok od roku zhoršuje a meziročně klesá přibližně o 5miliard Eur, od roku 2010 klesla ze 43,7 miliard Eur na pouhých 28,3 v roce 2013.⁴²

³⁹ Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR. *Ministerstvo zahraničních věcí České Republiky* [online]. [cit. 2015-07-09]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/jizni_amerika/argentina/ekonomika/obchodni_a_ekonomicka_spoluprace_s_cr.html

⁴⁰ *European commission: Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR* [online]. [cit. 2015-07-15]. Dostupné z: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/september/tradoc_111470.pdf

⁴¹ *European commission: Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR* [online]. [cit. 2015-07-15]. Dostupné z: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/september/tradoc_113344.pdf

2.6.5. Nejvýznamnější platné bilaterální smlouvy s ČR

Toto jsou nejvýznamnější smlouvy pro vzájemný obchod mezi Českou republikou a Argentinou. Celkem je uzavřeno 18 smluv. Dohoda o ochranně a podpoře investic, která je v současné době neplatná kvůli vstupu ČR do EU. Když už nemáme uzavřeny pro obchod zásadní bilaterální smlouvy, tak je podstatné se podívat na členství v různých mezinárodních úmluvách a organizacích, které v případě problémů mohou být velmi nápomocné a zejména v případě Argentiny přijdou vhod, ačkoli jak se dovíme později ani ty nejsou vždy zárukou dovolání se práva.

1. *„Dohoda o meziministerské spolupráci mezi MZV ČR a MZV Argentiny*
2. *Dohoda o zrušení vízové povinnosti pro držitele cestovních*
3. *Protokol o porozumění mezi Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR a Ministerstvem federálního plánování, veřejných investic a služeb Argentinské republiky*
4. *Dohoda o spolupráci v oblasti cestovního ruchu mezi Ministerstvem pro místní rozvoj ČR a Státním úřadem pro cestovní ruch Argentinské republiky*
5. *Dohoda o hospodářské a průmyslové spolupráci mezi ČR a Argentinou republikou*“⁴³

Kromě dohody o ochranně a podpoře investic, nemá Česká republika s Argentinou sjednanou dohodu o zamezení dvojího zdanění a ani dohodu o vydávání zločinců. Zejména první dvě dohody jsou pro mezinárodní obchod velmi důležité, a v dnešní době znesnadňují

⁴² Údaj za rok 2014 na oficiálních stránkách EU (<http://trade.ec.europa.eu>) zveřejněn nebyl.

⁴³ Seznam platných mezinárodních smluv s Českou republikou. Ministerstvo zahraničních věcí České Republiky [online]. [cit. 2015-07-09]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/jizni_amerika/argentina/smlouvy/index.html

obchody. Ale zato obě zmíněné země jsou účastníky mnohostranných úmluv, jako jsou WTO, OSN, MMF, IBRD⁴⁴.

2.7. Závěr charakteristika země a obchodní výměny

V úvodu bylo uvedeno, že Argentina je zemí bohatou na nerostné suroviny, obrovskou, s mnoha možnostmi pro rozvoj a investice stejně jako s velkými ekonomickými a sociálními problémy. Toto všechno zde bylo podloženo čísly a dále rozvedeno do detailů, abychom si teď mohli naznačit další možné oblasti investic. Některé z vyčtených oblastí jsou právě těmi, na které přišly české firmy a prosadily se v nich. Například jako vyhýbkárna DT, které objevila velmi velké nedostatky ve starých tratích s poslední vládní investicí v roce 1993. Celá železniční síť je velmi malá a zastaralá. Vláda tuto situaci plánuje do budoucna změnit. Další možností investice jsou v energetice, která trpí obrovským deficitem ve výrobě a distribuci energie, snaží se rozvíjet i oblast obnovitelných zdrojů energie.

Nově nalezené zásoby břidlicového plynu lákají velké investory ze zahraničí, kteří disponují kapitálem pro získávání tohoto plynu. Také těžba lithia vypadá jako dobrá investiční příležitost. Další oblastí, která nabízí možnosti investic je automobilový průmysl, který ročně vyprodukuje 900 000 automobilů, je dostatečně veliký pro možné investice. Argentina v budoucnu plánuje výstavbu rozsáhlé sítě plynovodů z Argentiny do Chile a Brazílie, která bude znamenat zvýšený zájem o trubky a kompresory.⁴⁵

Pro možný úspěch české firmy je nezbytné znát podmínky veřejné soutěže, jejich formu a úspěšně představit firmu. Uchazeč o veřejnou zakázku se musí zaregistrovat u agentury pověřené organizací celé akce. Vyplněním podrobného formuláře dochází k první části prezentace uchazeče. U značné části těch nejzajímavějších zakázek je požadováno, aby země uchazeče byla členem BID⁴⁶, kterou bohužel ČR být nemůže. Možným řešením pro české firmy je pozice subdodavatele.

Argentina uplatňuje nejvíce protekcionistických opatření pro ochranu vnitřního trhu na světě, a proto se řadí mezi nejvíce uzavřené země. Používá více než jednu pětinu z celkového počtu 534 obchodních překážek registrovaných v celosvětovém měřítku WTO.⁴⁷

⁴⁴ International Bank for Reconstruction and Development

⁴⁵ *Mapa oborových příležitostí* [online]. [cit. 2015-07-14]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/argentina-mapa-oborovych-prilezitosti-perspektivni-18399.html>

⁴⁶ Banco Interamericano de Desarrollo - Meziamerická rozvojová banka

⁴⁷ Tyto překážky byly registrovány v letech 2008 – 2012.

Země má dokonce přímo v ústavě zakotveno zestátňování zahraničních investic.

Po řádném charakterizování Argentiny a nastínění možností, které se nabízí. V další části se budeme zabývat právní regulací mezinárodní kupní smlouvy. Vytvoříme tak teoretický základ pro bližší pohled na praxi české firmy Animalco a.s., která bude uvedena v závěru kapitoly.

3. Právní regulace mezinárodní kupní smlouvy

Kupní smlouva je základním smluvním typem v závazkových vztazích. Jako důkaz lze uvést systematické zařazení kupní smlouvy v českém občanském i obchodním zákoníku, kde kupní smlouva stojí na prvním místě mezi jednotlivými typy smluv, hned po obecných ustanoveních o závazkových vztazích.⁴⁸

S různými formami kupních smluv se můžeme setkat kdekoli. Od jednoduchého nákupu pečiva až po miliardové obchody mezi subjekty z různých zemí.

Obecně lze kupní smlouvu definovat jako kontrakt spočívající ve směně věci za peníze.

V obchodním zákoníku se uvádí, že „*kupní smlouvou prodávající zavazuje dodat kupujícímu movitou věc (zboží) určenou jednotlivě nebo co do množství a druhu a převést na něho vlastnické právo k této věci a kupující se zavazuje zaplatit kupní cenu.*“⁴⁹

V obchodním zákoníku je vymezena následovně: „*prodávající se kupní smlouvou zavazuje, že kupujícímu odevzdá věc, která je předmětem koupě, a umožní mu nabytí vlastnické právo k ní. Kupující se zavazuje, že věc převezme a zaplatí prodávajícímu kupní cenu*“⁵⁰

Abychom se posunuli z národní úpravy na mezinárodní úroveň, musíme definici rozšířit o další dvě významná kritéria, a to tzv. subjektivní kritérium, které stanoví, že smluvní strany nemají bydliště, sídlo popřípadě místo podnikání ve stejném státě, a to zcela bez ohledu jaké státní příslušnosti jsou. Druhé kritérium je objektivní a spočívá v odeslání předmětu smlouvy z jednoho státu do druhého. Někteří autoři ještě navíc doplňují kritérium kauzy kupní smlouvy, podle kterého předmět smlouvy nebude spotřebován přímo kupujícím, ale bude využit k dalšímu obchodování.⁵¹

Pro shrnutí všech podstatných prvků mezinárodní kupní smlouvy výborně poslouží definice Antonína Kandy, která zní „*kupní smlouvu uzavíranou mezi stranami, které nemají sídlo (bydliště), resp. místo podnikání, na území téhož státu, anebo zboží, které je předmětem této smlouvy, má být odesláno z jednoho státu do jiného, přičemž strany věděly nebo zřejmě*

⁴⁸ HANZL, M. Mezinárodní kupní smlouva, Právní rádce. 2003, č. 7, [cit. 2. 6. 2015]. Dostupný také z <http://pravnikradce.ihned.cz/1-10002970-13108670-F00000_detail-cf>

⁴⁹ Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, § 409 Základní ustanovení

⁵⁰ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 2079 Základní ustanovení

⁵¹ KANDA, Antonín. *Kupní smlouva v mezinárodním obchodním styku*. Praha: Linde, 1999, s. 15. ISBN 80-7201-183-9.

*vědět musely, že zboží má být dále prodáno, popř. má být kupujícím využito k jiným obchodním účelům.*⁵²

3.1. Metody regulace úpravy právních mezinárodních vztahů

V současnosti se v mezinárodním soukromém právu aplikují dvě základní metody regulace úpravy mezinárodních vztahů, a to **kolizní** a **přímá**.

Metoda kolizní používá pro úpravu vztahů s mezinárodním prvkem hmotněprávní normy jednoho z právních řádů, které se určuje na základně kolizní normy. Kolizní norma je typ zvláštní právní normy neexistujícím v žádném jiném právním odvětví a neupravuje práva a povinnosti účastníků právního vztahu.

Nejpodstatnější částí užití kolizní metody je výběr právního řádu, který se má použít.⁵³

Metoda přímá používá hmotně právní normy, které obsahují povinnosti a práva účastníků mezinárodního obchodního styku, čili neodkazuje na další právní řád.⁵⁴

Vztah mezi těmito dvěma metodami můžeme vidět jako vztah obecné a zvláštní, metodu přímou hodnotíme jako zvláštní. Pro lepší pochopení si uvedeme příklad, kdy Vídeňská úmluva nebude jistou otázku upravovat. Vycházíme-li z článku 7 Vídeňské úmluvy, který říká, že

*„otázky spadající do předmětu úpravy této Úmluvy, které v ní nejsou výslovně řešeny, se řeší podle obecných zásad, na nichž Úmluva spočívá nebo jestliže takové zásady chybějí, podle ustanovení právního řádu rozhodného podle ustanovení mezinárodního práva soukromého.“*⁵⁵

Tato část přesně specifikuje, jak se bude postupovat, pokud Úmluva nějakou otázku vztahu neupravuje. Metoda obecná se použije v případě, že metoda přímá se nezaobírá danou

⁵³ RŮŽIČKA, Květoslav. *Obchodujeme se zahraničím: Jak postupovat: Obsah smluv: Vzorové dokumenty*. Ostrava: Montanex, 1993, s. 10. ISBN 80-85300-52-4

⁵⁴ JOSÉ CARLOS FERNÁNDEZ ROZAS, Pedro Alberto de Miguel Asensio. *Derecho internacional privado: textos y materiales*. 3a. ed. Cizur Menor (Navarra): Thomson Reuters-Civitas, 2014, s. 304. ISBN 9788447046003

⁵⁵ Vídeňská úmluva, článek 7

otázkou. Prameny norem metody obecné jsou například zákon o mezinárodním právu soukromém na úrovni národní.⁵⁶

Přímé normy jsou z převážné části obsaženy v normách mezinárodního původu a hlavním pramenem je tak mezinárodní smlouva. Mezi významné úmluvy upravující mezinárodní vztahy patří Vídeňská úmluva, Úmluva o promlčení a celá řada dalších.

Pro Českou Republiku je dnes mnohem významnější Vídeňská Úmluva než předtím, protože dne 1. září se podepsala pod Úmluvu. V souladu s článkem 99 odstavce 2, dne 1. dubna 1991 vstoupila v platnost pro Československou Republiku, a následně po vzniku České Republiky všechny závazky přešly na ni a tudíž prvním dnem platnosti je 1. ledna 1993.⁵⁷

3.1.1. Přímá metoda

Typické znaky přímých norem jsou:

- obsahují hmotněprávní úpravu práv a povinností účastníků,
- neodkazují se na jiné hmotněprávní normy, ale jsou pramenem;
- používají se před aplikací kolizních norem;
- předmětem úpravy jsou pouze občanskoprávní vztahy s mezinárodním prvkem.⁵⁸

Jasnou definici uvádí Naděžda Rozehnalová:

„Přímá metoda je charakterizována přímým používáním hmotněprávních norem obsahujících úpravu práv a povinností účastníků soukromoprávního vztahu s mezinárodním prvkem.“

Kolizní úprava je úpravou, která bere v potaz více různých právních řádů a je nutno určit, kterým právním řádem se bude tato smlouva řídit. Dochází ke kolizi mezi dvěma či

⁵⁶ ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu*. Vyd. 2., aktualiz. a dopl. Praha: ASPI, 2006, s. 182-184. ISBN 80-7357-196-x

⁵⁷ Sdělení federálního ministerstva a zahraničních věcí č. 160/1991 Sb., kterým se vyhláší úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží, platná ode dne 6. května 1991, účinná ode dne 1. dubna 1991

⁵⁸ ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu*. Vyd. 2., aktualiz. a dopl. Praha: ASPI, 2006, s. 181-183. ISBN 80-7357-196-x

více právními řády. Každý právní řád obsahuje tzv. kolizní normy, které tento problém řeší. Kolizní normy neobsahují informace o tom, jak by se měli chovat účastníci takového právního vztahu, nýbrž jen odkazují na právní řád, dle kterého se bude řídit právní vztah. Při výběru právního řádu se nepřihlíží k obsahu norem, nicméně před volbou řádu je nezbytné přihlédnout k národním normám, ve kterých stát chrání své vlastní zájmy a od kterých není ochoten upustit užitím jiného právního řádu. Takové normy se nazývají „imperativní normy“.⁵⁹

3.1.2. Užití kolizní normy

Při užití kolizní normy se musí nejdříve určit rozhodné právo a otázky a vztahy, na které se použije a v jakém rozsahu. Následuje určení právního řádu, který se pro tyto otázky použije. Příkladem kolizní normy v právním řádu České Republiky je § 29 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém⁶⁰, který stanovuje, že „*právní osobnost a svéprávnost se řídí, nestanoví-li se v tomto zákoně něco jiného, právním řádem státu, v němž má osoba obvyklý pobyt.*“⁶¹ Navázání je v tomto případě na právní řád státu, rozsah je určen na osobnost právní a svéprávnost, kde má tato osoba nahlášený obvyklý pobyt.

Jiným členěním kolizních norem je členění na jednostranné nebo dvoustranné. Jednostranné odkazují jen na jeden právní řád jako například § 30 odst. 3 ZMPS⁶², která odkazuje přímo na český právní řád.

Dvoustranná kolizní norma je navázána na kterýkoli právní řád, tedy jak na cizí, tak na tuzemský. Jako příklad poslouží § 29 odst. 1 ZMPS, který se vztahuje na právní řád, kde má daná osoba trvalý pobyt. Pro určení rozhodného práva se užívají takzvané **hraniční určovatele**.

⁵⁹ KUČERA, Zdeněk. *Mezinárodní právo soukromé*. 7. opr. a dopl. vyd. Brno: Doplněk, 2009, s. 34-37. ISBN 9788073801717

⁶⁰ Zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém (dále jen „ZMPS“).

⁶¹ Zákona č. 91/2012 Sb., ZMPS, § 29 odst. 1

⁶² Znění zákona o mezinárodním právu soukromém „*Právnícká osoba se sídlem v České republice může být založena pouze podle českého právního řádu. Tím není dotčena možnost přemístit do České republiky sídlo právnické osoby založené podle právního řádu cizího státu, která má sídlo v zahraničí, jestliže to umožňují mezinárodní smlouva, přímo použitelný předpis Evropské unie nebo jiný právní předpis.*“

Hraničními určovateli jsou důležité skutečnosti právních vztahů, které jsou směrodatné pro výběr rozhodného práva.

Dle rozhodné skutečnosti s jakou jsou spojeny je můžeme rozdělit na rozhodné skutečnosti, které souvisejí s konkrétním prvkem právního vztahu, a na ty, kde je rozhodná skutečnost jinak významná.

K určení právního řádu, kterým se bude obchod s mezinárodním prvkem řídit, je konkrétní právní vztah.

Příklady hraničních určovatelů jsou:

- obsah právního poměru (*lex causae*),
- státní příslušnost (*Lex patriae*),
- právo zvolené účastníky (*lex electa*),
- místo výkonu práce (*lex loci laboris*),
- místo plnění (*lex loci solutionis*),
- právo místa soudu, úřadu (*lex fori*),
- poloha věci (*lex rei sitae*) a další.⁶³

Kolizní normy bývají částí právního řádu státu, například v zákonech, jak již bylo zmíněno výše, dále také mohou být obsaženy v normách evropského práva či v mezinárodních smlouvách.⁶⁴

Hraničním určovatelem je zejména shodný projev vůle všech účastníků ve věci, kterým právem se bude jejich právní vztah řídit (*lex electa*), který je zásadní pro Úmluvu o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy. Mezi další důležité otázky patří i otázka místa soudu nebo úřadu pro vedení řízení o věci (*lex fori*) a další.⁶⁵

⁶³ ROBERT C. FEENSTRA, Robert C. Alan M. *Comercio internacional*. 2a.ed. orig. Barcelona [etc.]: Reverté, 2011, s. 25-38. ISBN 9788429126488

⁶⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy.

⁶⁵ KUČERA, Zdeněk. *Mezinárodní právo soukromé*. 7. opr. a dopl. vyd. Brno: Doplněk, 2009, s. 123-125. ISBN 9788073801717.

3.2. Zdroje právní úpravy mezinárodní kupní smlouvy

V následující kapitole budou uvedeny různé zdroje norem, které upravují mezinárodní kupní smlouvu přímo či nepřímo. Mezi prameny práva mezinárodní kupní smlouvy patří samotná mezinárodní kupní smlouva, vnitrostátní právo, jak veřejné tak soukromé, mezinárodní smlouvy zabírající se mezinárodním obchodem a mezinárodními kupními smlouvami. V EU to je také právo evropské, a to jak normy kolizní, procesní, ale i CESL⁶⁶, což je rámcová úprava přeshraničního prodeje. Dále to jsou instituty, které jsou označovány jako „lex mercatoria“, což je soubor pravidel a principů mezinárodního obchodu původu nestátního.⁶⁷

3.2.1. Normy vnitrostátní

V zájmu každého státu je regulovat hospodářské a obchodní styky na území svého státu. Totéž platí i pro situace, když se jedná o subjekt z jiné země. V českém právním řádu jsou normy upravující mezinárodní obchod soukromoprávní a procesní.⁶⁸

Státem regulované prvky v přeshraničním obchodu jsou zejména normami finančního a správního práva. V ČR je celá řada norem upravující povinnosti subjektů, kteří chtějí obchodovat s ČR, jde například o předměty vojenského charakteru nebo kulturních hodnot. Musí se dodržovat postup, který je specifikován v zákonech o obchodování s těmito věcmi. Například *zákon o zahraničním obchodu s vojenským materiálem*⁶⁹ je plně v kompetenci ministerstva průmyslu a obchodu, upravuje otázky vstupu do podnikání, povolovací řízení u obchodních případů nebo také sankce při porušení zákona.

Občanský zákoník je hlavním pramenem hmotného práva soukromého, který obsahuje kompletní úpravu českého práva soukromého. Občanský zákoník již neobsahuje, tak jako předtím, normy mezinárodní práva soukromého, tedy se použije jen v případě, že český právní řád bude určen pro právo rozhodné.⁷⁰ Mezi normy regulující mezinárodní obchod

⁶⁶ CESL - Common European Sales Law

⁶⁷ LEW, Julian D. *Contemporary problems in international arbitration*. Hingham, MA, USA: Distributors for the U.S. and Canada, Kluwer Academic Publishers, c1987, s. 113-114. ISBN 978-94-017-1156-2

⁶⁸ KUČERA, Zdeněk, Monika PAUKNEROVÁ, Květoslav RŮŽIČKA a Vlastislav ZUNT. *Úvod do práva mezinárodního obchodu*. 1. vyd. Dobrá Voda: Aleš Čeněk, 2003, s. 31. ISBN 80-86473-32-5

⁶⁹ Zákon č. 38/1994 Sb. o zahraničním obchodu s vojenským materiálem a o doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů³⁰, a zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*Zákon o zahraničním obchodu s vojenským materiálem*“).

⁷⁰ Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, například v části třetí, hlavě III.: Zvláštní ustanovení pro závazkové vztahy v mezinárodním obchodu

v českém právním řádu je potřeba ještě zmínit zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, který obsahuje normy kolizní.

Normy procesního práva tvoří další skupinu norem aplikovatelných v obchodních vztazích s mezinárodním prvkem. Tvoří jej například občanský soudní řád⁷¹, zákon o rozhodčím řízení⁷² či Řád rozhodčího soudu při HK ČR a AK ČR⁷³, které regulují jak procesní práva a povinnosti procesních stran, tak práva a povinnosti orgánů rozhodujících ve věci.

3.2.2. Mezinárodní smlouvy

Po vnitrostátním právu se posouváme na úroveň mezinárodní úpravy. Na mezinárodní smlouvy můžeme nahlížet z několika různých hledisek. Jedním ze základních dělení je na smlouvy dvoustranné, které jsou uzavřeny mezi Českou republikou a dalším státem a na smlouvy mnohostranné, pod které se postupně státy podepisují a tím přijímají normy, které obsahuje, a stávají se platnými pro danou zemi.

Mezi typické smlouvy dvoustranné se řadí smlouvy o ochraně investic nebo smlouvy o zamezení dvojího zdanění.

Zaměření mnohostranných smluv může být velmi široké. Může jít o regulaci různých aspektů mezinárodního obchodu, odstraňování překážet (GATT⁷⁴), vytváření větších územních celků, ve kterých se aplikuje specifickým režimem při mezinárodních obchodech v rámci jejich členů (zóny volného obchodu, celní unie⁷⁵). Mimoto se v rámci těchto mnohostranných smluv snaží unifikovat jak procesně právní normy tak i hmotně právní pro dosažení větší efektivnosti mezinárodního obchodu.⁷⁶

Pro mezinárodní kupní smlouvu jsou velmi důležité unifikační smlouvy práva hmotného a procesního. Příkladem takovéto smlouvy je například Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží, která byla uzavřena ve Vídni roku 1980 (dále jen „Úmluva“ nebo „Vídeňská úmluva“). Tato úmluva je nejúspěšnějším mezinárodním dokumentem, který unifikoval hmotné právo pro mezinárodní obchod se zbožím.

⁷¹ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

⁷² Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů

⁷³ [online]. [cit. 2015-06-24]. Dostupné z: Řád Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR. Dostupné z: <http://www.soud.cz/rady/rad-rozhodciho-soudu-01-07-2012>.

⁷⁴ General Agreement on Tariffs and Trade, dnes – základní dokument World trade organization, předtím to byla jen mnohostranná smlouva, která obsahovala pravidla a zásady pro regulaci mezinárodního obchodu.

⁷⁵ Například Mercosur, EFTA a další

⁷⁶ Mezinárodní přeprava, mezinárodní kupní smlouvy atd.

V oblasti práva procesního jsou unifikační smlouvy upravující řízení soudní i rozhodčí. Jako příklad takové unifikační smlouvy může být Newyorská úmluva o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů z roku 1958 (dále jen „**Newyorská Úmluva**“). V současné době se tímto dokumentem řídí 149 států včetně České republiky.⁷⁷

3.2.3. Lex mercatoria

Na rozdíl od předchozích norem, které vycházely z právního řádu jednotlivých států nebo mezinárodních smluv či specifických norem pro celní unie a jiných zdrojů, lex mercatoria je nestátního původu systém obecných principů a obyčejových norem.⁷⁸

Lex mercatoria označuje jako „*právo mezinárodních obchodních transakcí*“, či „*transnacionální obchodní právo*“. Je to soubor pravidel mezinárodních obchodníků od středověku až po současnost.⁷⁹ Definice se u jednotlivých autorů odborné literatury rozcházejí. Výchozím společným prvkem je původ lex mercatoria. Nevznikl jako výsledek činnosti státní, nýbrž v průběhu mezinárodní obchodní praxe a později z činnosti mezinárodních organizací.

Lex mercatoria obsahuje především zvyklosti mezinárodního obchodu, uznávané obchodní výrazy, obchodní doložky, formulářové smlouvy a obchodní podmínky.

Nejpoužívanějšími mezinárodními obchodními doložkami jsou INCOTERMS⁸⁰, což jsou přesně formulované obchodní zvyklosti. Poprvé byly sepsány Mezinárodní obchodní komorou v Paříži⁸¹ v roce 1936. INCOTERMS jsou primárně zaměřeny na kupní smlouvy a dodání zboží. INCOTERMS upravují odpovědnost za škodu na zboží (ne přechod vlastnictví) a určují, která smluvní strana je odpovědná za platbu za přepravu zboží, pojištění zboží a další.⁸²

⁷⁷ Česká republika podepsala Newyorskou Úmluvu 30. září roku 1993.

<http://www.newyorkconvention.org/contracting-states/list-of-contracting-states>

⁷⁸ BERGER, Klaus Peter a Klaus Peter BERGER. *The creeping codification of the new lex mercatoria*. 2nd ed. Frederick, MD: Sold and distributed in North, Central, and South America by Aspen Publishers, c2010, xxxvi, 422 p. ISBN 9789041131799.

⁷⁹ Námořní právo na ostrově Rhodos, který upravuje námořní obchod, později převzato Římany

⁸⁰ International Commercial Terms

⁸¹ International chamber of commerce in Paris

⁸² GILLES, Peter a Gabriël MOENS. *International trade and business: law, policy, and ethics*. Sydney, Australia: Cavendish Pub., 1998, s. 121. ISBN 1876213256

Další obchodní doložkou je například RAFTD⁸³. Jelikož tyto obchodní doložky nejsou právním předpisem, měly by se přímo zahrnovat do kupní smlouvy, a to nejlépe jednoznačným přímým odkazem. Vídeňská úmluva v článku 9 odst. 2, upravuje, jak by se měly používat mezinárodní obchodní zvyklosti. Stanovuje zde, že „*Pokud není dohodnuto jinak, má se za to, že strany se nepřímo dohodly, že na smlouvu nebo na její uzavírání má být použita zvyklost, kterou obě strany znaly nebo měly znát, a která je v mezinárodním obchodu v široké míře známá stranám smlouvy téhož druhu v příslušném obchodním odvětví a zpravidla jimi dodržována.*“⁸⁴ Takto se v Úmluvě definují kritéria závaznosti užití obchodní praxe. Z Úmluvy vyplývá, že obchodní praxe se stává závaznou pro obě strany, pokud ji strany znaly v době podepsání nebo ji měly znát, a pak se pravidly musí řídit a dodržovat je.⁸⁵

3.3. Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží⁸⁶

3.3.1. Charakteristika

Vídeňská úmluva je mezinárodní úmluvou, na které můžou státy přistoupit svobodnou volbou. V současnosti Vídeňskou úmluvu podepsalo 83 států. Pro vysoký počet smluvních stran ji lze považovat za jednu z nejvýznamnějších mezinárodních unifikovaných úprav. Se stále narůstajícím objemem mezinárodního obchodu je žádoucí mít jednotné pravidla, které dávají jistotu bezproblémového chodu, prevence a také nástroje na případné domáhání se práva. Důvodem, proč je Vídeňská úmluva akceptována tolika státy je její vyšší stupeň obecnosti a možnost úprav, které usnadňují aplikovatelnost a nedochází k mnoha rozporům s právními řády jednotlivých smluvních států.⁸⁷

Předmětem právní úpravy smlouvy je hmotněprávní úprava mezinárodní kupní smlouvy, sama předmět pozitivně nevymezuje, avšak určité vymezení negativní obsahuje.

⁸³ Revised American Foreign Trade Definitions

⁸⁴ Vídeňská úmluva, článku 9 odst. 2

⁸⁵ Tamtéž 122-123

⁸⁶ Dále v textu také „Vídeňská úmluva“ nebo jen „Úmluva“

⁸⁷ SÁNCHEZ LORENZO, Sixto A. *Cláusulas en los contratos internacionales: redacción y análisis*. s. 17-21. ISBN 978-849-2788-798

Uzavírání kupní smlouvy upravuje druhá část. Třetí část obsahuje práva a povinnosti kupujícího a prodávajícího. Tato část je nejpodrobnější a mimo práva a povinnosti stran obsahuje také obecná ustanovení, která napomáhají interpretaci dále užitých termínů.⁸⁸

Zbylé dvě části obsahují závěrečná ustanovení a také možnost přistupujících států vznést výhrady k různým částem Úmluvy.

Úprava Vídeňské smlouvy je poměrně komplexní a zároveň i dobře srozumitelná. Díky své obecnosti se stala velmi populární a mnoho států ji přijalo. Úmluva se nesnaží upravovat oblasti, které by si mohly chtít samotné státy upravovat samy, což určitě také přispívá k docela vysokému číslu podepsaných států.

V druhém článku je seznam předmětů, které Úmluva neřeší. Jde o zboží kupované pro osobní potřebu, rodinu či domácnost. Z působnosti Úmluvy jsou vyloučeny také cenné papíry, čluny, lodě, letadla vznášedla, ale například také dodávky elektrické energie z důvodu vlastní registrace či regulace státem.

V třetím článku je specifikováno, jak se odlišuje kupní smlouva od smlouvy o dílo, která do působnosti Úmluvy nespadá. Dle článku 3 Úmluvy do kupní smlouvy patří i koupě věci, která má být teprve zhotovena. Smlouvy, ve kterých je převažující vykonávání prací či poskytování služeb nejsou dle Úmluvy považovány za smlouvu (čl. 3 odst. 2). Musí se také přihlédnout, zda vykonávané práce jsou spojeny s montáží dodávaného zboží. Pokud ano, pak by se Úmluva aplikovala a kontrakt by byl tzv. smíšený. To znamená, že smlouva by se dala rozdělit na dvě, jednu na koupi a druhou na smlouvu o dílo. Pak by se Úmluva vztahovala jen na část smluv se zbožím.⁸⁹

3.3.2. Aplikace úmluvy

Před aplikací Úmluvy je potřeba posoudit celou řadu faktorů. Nestačí jen, že obě strany podepsaly Úmluvu. Je nutné také posoudit další prvky, které může Úmluva vylučovat, a tím znemožnit v některých případech aplikaci Úmluvy.

3.3.2.1. *Přímá aplikace*

První možností uplatnění Úmluvy je přímou aplikací. Primárně se tedy dle článku 1 odstavce 1 musí jednat o kupní smlouvu mezinárodním prvkem. V případě, že oba státy, ve

⁸⁸ ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu*. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, s. 258. ISBN 9788073575625.

⁸⁹ ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu*. Vyd. 2., aktualiz. a dopl. Praha: ASPI, 2006, s. 182-263. ISBN 80-7357-196-x

kterých sídlí smluvní strany, podepsaly Úmluvu, může se uplatnit pravidlo obsažené v článku 1 odstavci 1. písmena a) a na tento smluvní vztah se bude moci aplikovat metoda přímá mezinárodního práva soukromého.⁹⁰

Musíme se také podívat na možno výhrady učiněné těmito státy, protože při podepisování Úmluvy mají možnost podat výhrad, a tím říct, že některými body Úmluvy nebudou vázány. Možnosti výhrad jsou upraveny v člancích 92 až 96. Dle článku 98 jsou výhrady, které se připouštějí, taxativně uvedeny v této Úmluvě. Příkladem uplatnění těchto výhrad mohou být například skandinávské země⁹¹, které kvůli podání výhrady nejsou vázány částí druhou Úmluvy.⁹²

Rozhodujícím prvkem tedy je místo podnikání smluvních stran, zejména stát, protože dle článku 1 odstavce 1 se Úmluva může použít jen na smlouvy s mezinárodním prvkem. To může velmi ztížit situaci v případě, že kontrahující strany mají více poboček v různých státech. V Úmluvě není přímo definováno místo podnikání, ale je zde stanoveno následovně: „*v případech, kdy strana má více míst podnikání, je rozhodující místo podnikání, které má nejuzší vztah ke smlouvě a jejímu plnění, s přihlédnutím k okolnostem stranám známým nebo stranami zamýšlenými kdykoli před uzavřením smlouvy nebo při jejím uzavření.*“⁹³

K tomuto tématu existuje poměrně rozsáhlá judikatura.⁹⁴ Pro lepší pochopení tohoto problému uvedu dva příklady. Prvním jsou dvě firmy, se sídlem v různých státech, například v Česku a Finsku, avšak zboží z finské strany nepůjde do Česka, ale do Švédska, kde má další pobočku. Pokud uplatníme článek 10 písmeno a) a místo s nejbližším vztahem ke smlouvě a také k plnění bude ve Švédsku, může tato změna mít zásadní význam pro možnost aplikace Úmluvy, pokud právě v tomto případě bude mít Švédsko podanou výhradu.

Jedním z dalších možných scénářů je existence poboček obou společností, které sídlí v různých státech, ve stejném státě, a uplatnění pravidla nejuzší vazby by vyloučilo mezinárodní prvek a tím by se Úmluva neuplatnila, protože by nebyla splněna základní

⁹⁰ Další podmínkou nutnou pro splnění je dle článku 100 Úmluvy, návrh na uzavření smlouvy bude proveden nejdříve ke dni, kdy Úmluva nabyla platnosti pro oba smluvní státy.

⁹¹ Dánsko, Finsko, Norsko a Švédsko

⁹² Aplikovali výhradu dle článku 92

⁹³ Článek 10 Úmluvy

⁹⁴ <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/> - zde je kompletní databáze případů

podmínka aplikace Úmluvy⁹⁵. Za místo podnikání se obecně nepovažují místa jednání agenta, zprostředkovatele či zástupce.

3.3.2.2. *Aplikace kolizní normou*

V článku 1 odst. 1 písm. b) Úmluva stanovuje možnosti pro aplikaci na základě kolizních norem mezinárodního práva soukromého. Tento článek stanoví, že pokud kolizní norma bude odkazovat na právní řád státu, který podepsal Úmluvu, a i další podmínky budou splněny, je možné na tento vztah aplikovat úpravu Úmluvy.⁹⁶

Je zde i možnost aplikace Úmluvy na smlouvy, kdy ani jedna strana nemá sídlo ve smluvním státu Úmluvy, ale je prokazatelný podstatný vztah k jednomu ze smluvních států. To koneckonců dává i možnost aplikovat Úmluvu na smlouvy, jejichž účastníci nemají sídlo ve smluvním státu. Pro určení, zda se můžou aplikovat normy Úmluvy, je zásadní, kde by se spor rozhodoval, a také, zda bude rozhodovat soud jednoho ze smluvních států.

Výhrada k článku 95 Úmluvy

„Kterýkoli stát může prohlásit při uložení svých listin o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přístupu, že nebude vázán ustanovením článku 1 odst. 1 písm. b) této Úmluvy.“⁹⁷

Jak bylo řečeno výše, aplikace Úmluvy ve smyslu článku 1 odstavce 1 písmena b), je potřeba se podívat, zda byla učiněna výhrada dle článku 95 Úmluvy. Již na konferenci v roce 1980 byla vytýkána nadbytečná komplikovanost tohoto ustanovení a možný konflikt národních úprav s ustanoveními Úmluvy. Proto některé státy, mezi nimi Německo, dále pak Československo, Singapur, USA, Čína a další podaly tuto výhradu.

Zamýšleným účinkem mělo být, že na stát, který přistoupil k Úmluvě právě s touto výhradou bude pohlíženo jako na nesmluvní stát. Taková to interpretace ovšem v rozhodnutích a odborné literatuře neobstojí. K aplikaci Úmluvy by mohlo dojít, i kdyby

⁹⁵Judikatura dostupná z : <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/001113g1.html>.

⁹⁶KANDA, Antonín. *Kupní smlouva v mezinárodním obchodním styku. (Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží)*. 1.vyd. Praha: Linde, 1999, s. 49-50. ISBN 80-7201-183-9.

⁹⁷Článek č. 95 Úmluvy

soud v nesmluvním státu určil jako právo rozhodné právo smluvního státu s výhradou dle článku 95. V takovémto případě by se Úmluva neaplikovala na základě článku 1 odst. 1 písm. b), ale jako součást rozhodného vnitrostátního práva.⁹⁸ Rozhodnutí a konkrétní interpretace se může lišit případ od případu.

3.3.3. Uzavírání smlouvy

Články 14-24 druhé části upravují uzavírání smluv při aplikaci Vídeňské úmluvy. Jako tradičně základní podmínkou pro vytvoření smlouvy je vytvoření nabídky a následné přijetí druhou stranou. Mimo jiné zde jsou upraveny další aspekty a vytvořena pravidla při neshodách v obsahu, času na přijetí a dalších.

Pro uzavření smlouvy je zásadním úkonem **návrh na uzavření**. Je to jednostranný právní úkon, který směřuje k jedné či více osobám.

V části 2 článku 14 písmene a) je návrh upraven následovně:

„Návrh na uzavření smlouvy určený jedné nebo několika určitým osobám je nabídkou, jestliže je dostatečně určitý a projevuje vůli navrhovatele, aby byl zavázán v případě přijetí. Návrh je dostatečně určitý, je-li v něm označeno zboží, a jestliže výslovně nebo nepřímo stanoví množství a kupní cenu zboží nebo obsahuje ustanovení umožňující jejich určení.“⁹⁹

Zde je přesně upraveno, kdy je návrh dostatečně určitý a může být bez dalšího jednání přijat. Již vytvoření takového návrh vyjadřuje vůli navrhovatele, že hodlá smlouvu uzavřít, pokud druhá strana bude mít také zájem. V článku 15 je upravena platnost nabídky, přesné časové vymezení, během kterého bude navrhovatel vázán svým návrhem, popřípadě může určit její nezávaznost nebo naopak neodvolatelnost a zrušení nabídky.¹⁰⁰ Pokud toto navrhovatel nespecifikuje ve svém návrhu dle článku 18 odstavce 2 Úmluvy, bude vázán jen po tzv. dobu rozumnou, pokud půjde o ústní nabídku, tak bude vázán jen, pokud ji druhá strana přijme ihned.

⁹⁸ ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu. 3., aktualiz. a dopl. vyd.* Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, s. 261. ISBN 9788073575625.

⁹⁹ Část 2, článek 14, písmeno a, Úmluva

¹⁰⁰ ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu. 3., aktualiz. a dopl. vyd.* Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, s. 287-288. ISBN 9788073575625

Nabídka zanikne, jakmile navrhovatelí dojde odmítnutí, a to i v případě nabídky neodvolatelné.

Nabídka může být také zrušena, a to pokud dojde zrušení před nabídkou či současně s nabídkou.¹⁰¹

Nabídka je považována za přijatou, pokud osoba, které byla nabídka určena, jej přijme, popřípadě učiní prohlášení, ze kterého plyne jasný souhlas s nabídkou. Nečinnost a mlčení vyjadřují nepřijetí nabídky.¹⁰²

Nabídka se musí přijmout ve znění, jak byla předložena, pokud druhá strana chce přijmout nabídku se změnami, již to není přijímání nabídky, ale vytváření protinabídky.¹⁰³ Pokud jsou požadovány jen nepodstatné malé změny, pak je to výjimkou a nebere se to jako protinabídka ale zůstává se u nabídky původní s malými změnami, jak stanovuje 2 odstavce 19 článku.¹⁰⁴

Kupní cena, jakost a množství zboží, doba a místo dodání či rozsah odpovědnosti a způsob řešení sporů jsou podstatnými podmínkami a jakýkoli návrh na změnu je brán jako vytváření protinabídky.¹⁰⁵

Smlouva nemusí mít písemnou formu, ale může být uzavřena i ústně, popřípadě jiným způsobem, pokud nenarazíme na výhradu, která by odkazovala na národní úpravu, kde by bylo výslovně řečeno, že smlouva musí mít písemnou formu.

Smlouva se považuje za uzavřenou v okamžiku, kdy se přijetí nabídky navrhovatele stane účinným dle Úmluvy¹⁰⁶

3.3.3.1. Práva a povinnosti smluvních stran

Článek číslo 30 Úmluvy vymezuje základní povinnosti prodávajícího i kupujícího. Až na malé detaily se neliší od národní úpravy. Prodávající je povinen dodat zboží, předat doklady a vlastnické právo přesně jak je uvedeno ve smlouvě a Úmluvě.

¹⁰¹ Část 2, článek 15, písmeno b)

¹⁰² Článek 18 odst. 1 Úmluvy

¹⁰³ Článek 19 odst. 1 Úmluvy

¹⁰⁴ Institut nepodstatné odchylky

¹⁰⁵ Článek 19 odst. 3 Úmluvy

¹⁰⁶ Článek 23 Úmluvy

Další doplňkové povinnosti mohou vyplývat z jiných aplikovaných norem. Je zde cítit i velká autonomie vůle, primárně jsou podmínky stanoveny smlouvou a až na druhém místě Úmluvou.¹⁰⁷

V případě nedodržení smlouvy, kdy závazky prodávajícího nebudou splněny, mohou vzniknout kupujícímu další práva vycházející ze smlouvy či Úmluvy. Většinou se jedná o porušení dodacích podmínek (předání dokladů, čas a místo dodání a další), vadné plnění, vady zboží jak právních, tak faktických.

V takovýchto situacích má kupující několik možností, které jsou upraveny v člancích 45 až 52. Zásadní význam má článek 45, který přiznává právo kupujícímu, pokud prodávající nesplní povinnosti, ke kterým se zavázal ve smlouvě.:

- a) uplatnění práva dle článků 46-52, požadovat dodatečné splnění povinností (čl. 46), dát dodatečnou lhůtu (čl. 47), dát slevu na zboží (čl. 50) nebo jako poslední a finální právo odstoupit od smlouvy.¹⁰⁸
- b) Požadovat náhradu škody dle čl. 74-77, právo na náhradu vzniklou porušením smluvní povinnosti prodávajícího včetně náhrady za ušlý zisk.

Povinnosti kupujícího vyplývající z Úmluvy jsou obsaženy v člancích 53 až 60. Základní povinnosti jsou vymezeny v čl. 53, a to zaplatit kupní cenu a převzít celou dodávku, jak specifikuje smlouva a Úmluva. I porušení ze strany kupujícího bude mít za následek vznik dalších práv na straně prodávajícího, ty jsou obsaženy v člancích 61-65.

Článek 61 dává prodávajícímu následující možnosti: uplatnit práva z článků 62 až 65, požadovat zaplacení kupní ceny, převzetí dodávky (čl. 62), stanovit dodatečnou lhůtu na splnění povinnosti (čl. 63 odstavec 1), odstoupení od smlouvy (čl. 64 odst.1) nebo požadování odstoupení od smlouvy (článek 74-77).¹⁰⁹

¹⁰⁷ ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu*. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, s. 308. ISBN 9788073575625

¹⁰⁸ ONDŘEJ, Jan. *Mezinárodní právo veřejné, soukromé, obchodní*. 3. rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 407. Vysokoškolské učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 9788073801816.

¹⁰⁹ Stejně jako při porušení povinnosti prodávajícího.

3.3.3.2. *Náhrada škody*

Náhrada škody je ve Vídeňské úmluvě upravena v člancích 74 až 77. Jedná se o navrácení situace, která by byla, kdyby vše šlo podle plánu a smlouva by byla splněna se vším všudy. Úprava náhrady škody se liší od státu, a proto je zde institut Úmluvy, který má poskytnout jednotný základ, dle kterého se bude postupovat v případě porušení smlouvy a následné náhrady škody. V konceptu Úmluvy je plné nahrazení předvídatelných škod, které vznikly následkem porušení smluvní povinnosti.¹¹⁰

V těchto případech není nutné prokazovat zavinění, ale jen prokázat příčinnou souvislost s porušením smluvních podmínek a vzniklou škodu, toto je tzv. odpovědnost objektivní. Strana, která uplatňuje nárok, nese důkazní břemeno.

V Úmluvě jsou upraveny jen některé otázky ohledně náhrady škody.

Článek 74 obsahuje kritéria pro uplatnění náhrady škody. Strana, které vznikla škoda, uplatňuje právo náhrady škody v důsledku neplnění smluvních podmínek protistranou, nárok se vztahuje jak na samotné škody, tak i na ušlý zisk. Jedná se pouze o škodu, jež byla předvídatelná v době vzniku právního vztahu, ať už o nich opravdu věděla nebo měla vědět při uzavření smlouvy. Kromě náhrady škody, může poškozená strana uplatnit i další nároky dle smlouvy a Úmluvy¹¹¹

Dalším sankčním institutem Úmluvy je úrok z prodlení. Dle článku 78 případné opoždění s placením kupní ceny zboží či jiné peněžité částky má nárok na úroky z prodlení druhá strana. Výši úroku Úmluva nestanovuje, tato otázka zůstává na dohodě smluvních stran, a v případě nenalezení shody se uplatní národní předpisy. Na otázku, které právní předpisy, se již odpověď různí. Rozehnalová uvádí, že na prvním místě by měl stát právní řád místa sídla věřitele, avšak připouští také uplatnění právního řádu z místa sídla dlužníka, právní řád měny, ve které je obchod uzavírán čili vyjádřena kupní cena nebo právní řád místa placení. Je velmi zdůrazňována autonomie práva na úrok vůči náhradě škody. Smluvní pokutu a další sankční instituty v Úmluvě nenalezneme.

¹¹⁰ ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu*. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, s. 354. ISBN 9788073575625

¹¹¹ Článek 45 odst 2 s článkem 61 odstavce 2.

3.3.3.3. *Nestátní prostředky úpravy*

Základním principem moderního závazkového práva je zejména velká autonomie stran. Mezi svobody, které se dostávají stranám, patří například svoboda uzavřít smlouvu, svoboda výběru smluvního partnera, svoboda určení právního řádu, svoboda stanovení obsahu smlouvy a další.

Strany se snaží formulovat smlouvu velmi precizně a podrobně, a to zejména kvůli velké obecnosti a nedostačující pro konkrétní případ či neodpovídající rychle se vyvíjející právní praxi.

Vytvářet smlouvy, které by podrobně vymezovaly všechny stránky smluvního vztahu jednotlivě, by bylo velmi zdlouhavé a nákladné, a proto se v těchto situacích využívá technicko-právních postupů a pomůcek jako jsou například obchodní zvyklosti, obchodní termíny, standardizované formy uzavírání smluv, guide nebo také kodexy jednání či obecné právní zásady.¹¹²

Mezinárodní obchodní zvyklosti a praktiky stran

Pro rozvinutí tohoto tématu musíme nejdříve definovat zvyklost. Pro právní a ekonomickou veřejnost je zvyklost vnímána jako pravidlo chování, které vykazuje znaky jako je ustálenost, určitý stupeň známosti či rozšířenosti, délka zachování a prostorové určení.¹¹³

Problémem u zvyklostí je jejich vágnost a nedostačující přesnost výkladu. Zvyklosti se liší často od druhu zboží a od odvětví, pro které jsou specifické. Mezi typické prvky upravované zvyklostmi jsou kvalita zboží, kvantita zboží, tolerance v odchylkách při sesychání, odpařování, balení, dodací lhůta.¹¹⁴

¹¹² ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu*. Vyd. 2., aktualiz. a dopl. Praha: ASPI, 2006, s. 220-224. ISBN 80-7357-196-x

¹¹³ Úmluva, článek 9

¹¹⁴ SÁNCHEZ LORENZO, Sixto A. *Cláusulas en los contratos internacionales: redacción y análisis*. s. 301-305 ISBN 978-849-2788-798

3.4. Mezinárodní obchodní termíny INCOTERMS 2010

INCOTERMS 2010 jsou mezinárodní obchodní termíny, které většinou pramení ze zvyklostí, a které se praktikovali v podobných obchodech. Následně se jen sepsaly, doplnily a jejich výklad se sjednotil. Hovoří se o tzv. soukromé unifikaci či kodifikaci.¹¹⁵

Postupem času se staly tyto termíny velmi významnými v mezinárodním obchodě. Jejich zpracování provádí **Mezinárodní obchodní komora v Paříži**. První iniciativy vznikaly již kolem roku 1920 a roku 1923 vyšly první sepsané termíny (Trade terms).

Právě mezinárodní obchodní komora v Paříži šla dál než jen ke kvalifikovanému sesbírání zvyklostí a následnému srovnání rozdílů. Proces se ale více podobá kodifikaci, protože vypadá následovně: sesbírání -> utřídění -> doplnění (případně vypracování nových pravidel) -> vytvoření jednotného výkladu.

INCOTERMS stojí na základu obchodních zkušeností a zvyků velkých korporací. Díky dynamičnosti vývoje mezinárodního obchodu je zásadní aktualizace zvyklostí, a proto vychází nové aktualizace. Ta poslední je z roku 2010. Poslední verze vydávali v 10letých intervalech.

3.4.1. Obsah termínů INCOTERMS

Zasahuje velmi významnou část obsahu dodacích smluv,¹¹⁶ avšak pro obsáhlost všech otázek, které se mohou objevit, je nemožné, aby se týkaly všeho. Řeší zejména otázky místa dodání, balení, kontroly zboží, zajištění dovozních či vývozních formalit, úředních povolení, povinnosti týkajících se přepravních smluv, okamžik přechodu nebezpečí, v určitých případech i pojištění přepravy.

Na tyto otázky samozřejmě navazují i další jako skladování, skladovací smlouvy, nakládání a s tím spojené poplatky a mnoho dalších.

INCOTERMS je prvkem, který harmonizuje například tyto části celého obchodu – kupní smlouvu, přepravní a pojišťovací.

¹¹⁵ ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu*. Vyd. 2., aktualiz. a dopl. Praha: ASPI, 2006, s. 223-225. ISBN 80-7357-196-x

¹¹⁶ Zejména kupní a výměnné

Způsob začlenění termínů INCOTERMS do obchodního vztahu se provádí pomocí odkazu, který se musí týkat:

- typu doložky, která byla vybrána,¹¹⁷
- termínu INCOTERMS,
- a interpretační varianty doložky.¹¹⁸

Tato formulace je vyžadována z řady důvodů. Termíny se již předtím užívaly takto na základě obchodní zvyklosti.¹¹⁹ INCOTERMS jsou také oficiálním obchodním termínem stejně jako termínem definovaným zákonem.

Uvedení termínu INCOTERMS (i s rokem, na který odkazujeme) je velmi důležité pro jasné specifikování, na kterou verzi se vztahují termíny, díky aktualizaci co 10 let v posledních 30 letech, mohlo být odkazování trochu matoucí zejména, když čerstvě vyšly nové termíny. A proto se musí uvést například INCOTERMS 2010.

K dnešnímu dni jsou nejaktuálnější INCOTERMS 2010, které vstoupily v platnost 1.1.2011 a oproti předchozí verzi z roku 2000 ubyly dvě doložky. V následujících paragrafech se podíváme blíže na celou strukturu a užití těchto termínů.¹²⁰

Dodací podmínky INCOTERMS 2010

INCOTERMS určují povinnosti kupujících a prodávajících, které budou vyčteny níže.¹²¹

Mezi povinnosti prodávajícího patří:

- dodat zboží, jak bylo stanoveno v kupní smlouvě,
- dát zboží kupujícímu v čase a místě dohodnutém v kupní smlouvě,
- opatřit na vlastní náklady potřebné balení, pokud má být zboží zabaleno,
- vyrozumět kupujícího v přiměřené lhůtě, kdy bude zboží k dispozici,
- nést výlohy související s kontrolními úkony.

¹¹⁷ Označuje se třemi velkými písmeny

¹¹⁸ Což znamená uvedení dodatku

¹¹⁹ Vyjádření nákladů pro výpočet kupní ceny, či typ FOB je dle užíván na základě obchodních zvyklostí

¹²⁰ *INTERNATIONAL CHAMBER OF COMMERCE* [online]. [cit. 2015-07-06]. Dostupné z:

<http://www.iccwbo.org/products-and-services/trade-facilitation/incoterms-2010/the-incoterms-rules/>

¹²¹ MACHKOVÁ, Hana, Eva ČERNOHLÁVKOVÁ a Alexej SATO. *Mezinárodní obchodní operace*. 6., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2014, s. 60-64. ISBN 978-80-247-4874-0

Mezi povinnosti zejména kupujícího patří:

- převzít zboží na stanoveném místě a ve sjednaném čase,
- zaplatit kupní cenu,
- v případě stanovené lhůty k převzetí zboží a následnému nevyzvednutí v určeném čase nebo musí nést výlohy tím vzniklé.

Každá podmínka se odlišuje v určení povinností, jako jsou zabezpečení a uhrazení vývozních formalit, zabezpečení kontroly před naložením a přepravní smlouvy, zaplacení nákladů vzniklých do místa určení a zajištění a zaplacení dovozních formalit a cla. Další odlišností jednotlivých podmínek se nachází v místě přechodu rizik.

Pro mezinárodní obchod jsou velmi důležité tyto podmínky, a proto je i zásadní se v nich orientovat a zejména umět je používat.¹²²

3.4.2. Charakteristika jednotlivých podmínek INCOTERMS 2010

Jak již bylo výše zmíněno, termíny INCOTERMS z roku 2010 obsahují jedenáct doložek, které se následně člení do čtyř skupin podle počátečního písmena – E (ex), F (free), C (cost, carriage), D (delivered). Pro skupiny E, F a C je charakteristické, že povinnosti přecházejí z prodávajícího na kupujícího v okamžiku odeslání zboží. Jsou tedy větší zátěží pro kupujícího. U poslední čtvrté skupiny D je tomu naopak a povinnosti přecházejí při dodání zboží. Doložky typu D se označují jako *doložky dodání* a jsou náročnější pro splnění povinností prodávajícího.

Přehled všech platných doložek v aktuálním INCOTERMS 2010 jsou zobrazeny v obrázku níže.

¹²² MACHKOVÁ, Hana, Eva ČERNOHLÁVKOVÁ a Alexej SATO. *Mezinárodní obchodní operace*. 6., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2014, s. 61-65. ISBN 978-80-247-4874-0

Obrázek 3-1 INCOTERMS 2010

Skupina	Doložka	Anglické označení	České označení
E	EXW	Ex Works (named place)	Ze závodu (ujednané místo)
F	FCA	Free Carrier (named place)	Vyplaceně dopravci (ujednané místo)
hlavní přepravné	FAS	Free Alongside Ship (named port of shipment)	Vyplaceně k boku lodi (ujednaný přístav nalodění)
	FOB	Free On Board (named port of shipment)	Vyplaceně loď (ujednaný přístav nalodění)
C	CFR	Cost and freight (named port of destination)	Náklady a přepravné (ujednaný přístav určení)
Náklady a přepravné (ujednaný přístav určení)	CIF	Cost, Insurance, Freight (named port of destination)	Náklady, pojištění a přepravné (ujednaný přístav určení)
	CPT	Carriage Paid to (named place of destination)	Přeprava placena do (ujednané místo určení)
	CIP	Carriage and Insurance Paid to (named place of destination)	Přeprava a pojištění placeny do (ujednané místo určení)
D	DAT	Delivered at Terminal (named terminal at port or place of destination)	S dodáním do překladiště (ujednané překladiště v přístavu nebo v místě určení)
doložky dodání	DAP	Delivered at Place (named place of destination)	S dodáním v místě určení (ujednané místo určení)
	DDP	Delivered Duty Paid (named place of destination)	S dodáním clo placeno (ujednané místo určení)

Zdroj: <http://www.businessinfo.cz>

Skupina E

Obsahuje jen jednu paritu, kdy zboží odebírá kupující. Využívají jej zejména podniky, které vyvážejí velmi málo a nejsou schopny poskytovat služby na mezinárodním měřítku.

EXW (Ex Works) – Ze závodu

Jedná se o nejkratší paritu, kdy prodávající má minimální povinnosti a jediné co musí udělat prodávající je předat zboží kupujícímu ve svém závodě. Kupující naopak je povinen zajistit veškeré doklady pro vývoz zboží a také nese všechny náklady a rizika od okamžiku předání zboží, dokonce hradí i dovozní clo.¹²³

Obrázek 3-2 Ex Works

Zdroj: www.importcrashcourse.com

Skupina F

V této skupině se nacházejí celkem tři doložky, hlavní úsek cesty zboží zajišťuje kupující a vývozní formality zajišťuje prodávající.

FCA (Free Carrier) – vyplaceně dopravci

U této podmínky přecházejí náklady a rizika na sjednaném místě předáním prvním dopravci po ukončení naložení. Proávající zabezpečuje a hradí vývozní formality a kupující

hradí všechny náklady od sjednaného místa a hradí dovozní clo.¹²⁴

¹²³ CÁNOVAS, Alfonso Cabrera. *Las reglas Incoterms® 2010: manual para usarlas con eficacia*. 1ª ed. Barcelona: Marge Books, 2013, s. 79-87. ISBN 9788415340768.

¹²⁴ CÁNOVAS, Alfonso Cabrera. *Las reglas Incoterms® 2010: manual para usarlas con eficacia*. 1ª ed. Barcelona: Marge Books, 2013, s. 87-101. ISBN 9788415340768.

Obrázek 3-3Free Carrier

Zdroj: www.importcrashcourse.com

FAS (Free Alongside Ship) – vyplaceně k boku lodi

S umístěním zboží k boku lodi v uvedeném přístavu, přechází také rizika a náklady.

Prodávající bude hradit náklady do místa nalodění, zodpovídá za vyřízení vývozních celních formalit, kupující musí určit loď a veškeré náklady a rizika nese od okamžiku, kdy zboží bylo dodáno k boku lodi.¹²⁵

Obrázek 3-4Free Alongside Ship

Zdroj: www.importcrashcourse.com

FOB (Free On Board) – vyplaceně loď

Odpovědnost prodávajícího až po nalodění na loď, kterou určí kupující v dohodnutém přístavu nalodění. Do této doby hradí náklady a nese rizika prodávající. Od okamžiku dodání zboží na loď kupující hradí námořní přepravné, dovozní clo a také nese rizika.¹²⁶

Obrázek 3-5Free On Board

Zdroj: www.importcrashcourse.com

¹²⁵ Tamtéž s. 154-161

¹²⁶ CÁNOVAS, Alfonso Cabrera. *Las reglas Incoterms® 2010: manual para usarlas con eficacia*. 1ª ed. Barcelona: Marge Books, 2013, s. 161-168. ISBN 9788415340768.

Skupina C

Třetí skupina má čtyři doložky. Hlavní úsek dopravy zajišťuje prodávající a její specifičností je, že u všech doložek ve skupině se liší místo, kde přechází rizika a náklady. Tyto doložky mají dva kritické body. Prvním z nich je povinnost prodávajícího obstarat a uhradit náklady vyplývající z přepravní smlouvy, druhým kritickým bodem je okamžik přechodu rizika

CFR (Cost and Freight) – náklady a přepravné

V tomto případě v přístavu při nakládce přechází rizika, ale výlohy platí až do přístavu určení.

Prodávající platí náklady a formality až do přístavu určení. Všechny náklady z přístavu vylodění a dovozní clo platí kupující.¹²⁷

Obrázek 3-6 Cost and Freight

Zdroj: www.importcrashcourse.com

CIF (Cost, Insurance, Freight) – náklady, pojištění, přepravné

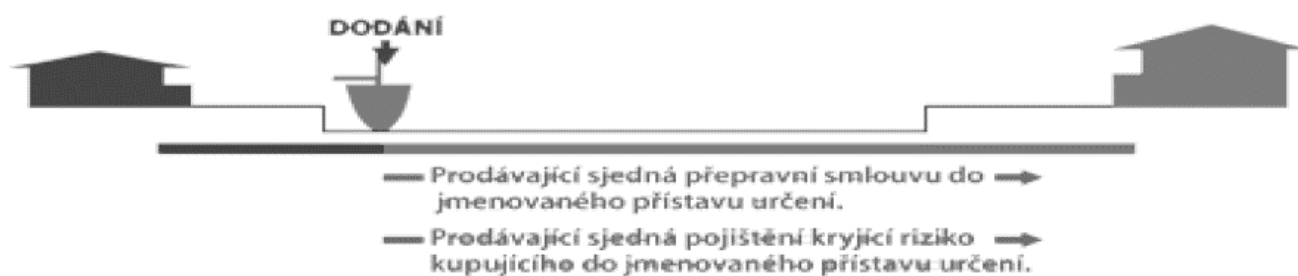
Doložka je podobná CFR, ale navíc prodávající má povinnost na vlastní náklady obstarat přepravení, pojištění a předat kupujícímu potvrzení o tomto pojištění. Předepsaný rozsah pojištění je 110% hodnoty zboží.^{128,129}

¹²⁷ CÁNOVAS, Alfonso Cabrera. *Las reglas Incoterms® 2010: manual para usarlas con eficacia*. 1ª ed. Barcelona: Marge Books, 2013, s. 168-176. ISBN 9788415340768.

¹²⁸ s minimálním rozsahem pojistného krytí podle klauzule C

¹²⁹ CÁNOVAS, Alfonso Cabrera. *Las reglas Incoterms® 2010: manual para usarlas con eficacia*. 1ª ed. Barcelona: Marge Books, 2013, s. 176-185. ISBN 9788415340768.

Obrázek 3-7 Cost, Insurance, Freight

Zdroj: www.importcrashcourse.com

CPT (Carriage Paid to) – přeprava placena do

Prodávající si vybírá dopravce a nese celé náklady spojené se zbožím až do konečného místa určení. Přejedání rizik nastává předáním zboží prvnímu dopravci po dokončení nakládání. Prodávající hradí vývozní formality a kupující platí dovozní clo a náklady od určeného místa.¹³⁰

Obrázek 3-8 Carriage Paid to

Zdroj: www.importcrashcourse.com

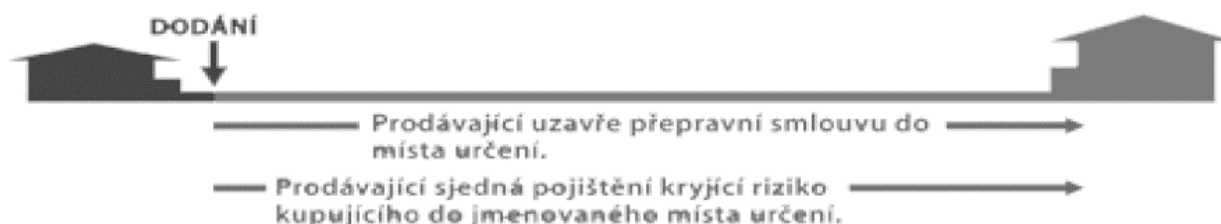
CIP (Carriage and Insurance Paid to) – přeprava placena do

Opět podobná doložka jako CPT s rozdílem v povinnosti pro prodávajícího, který musí obstarat a uhradit pojištění.¹³¹

¹³⁰ CÁNOVAS, Alfonso Cabrera. *Las reglas Incoterms® 2010: manual para usarlas con eficacia*. 1ª ed. Barcelona: Marge Books, 2013, s. 120-128. ISBN 9788415340768.

¹³¹ Výše pojistného je na 110% hodnoty zboží podle klauzule C.

Obrázek 3-9 Carriage and Insurance Paid to

Zdroj: www.importcrashcourse.com

Skupina D

Doložky skupiny D jsou tři a od předchozích se liší v tom, že prodávající je zodpovědný za dopravu zboží do dojednaného překladiště nebo do určeného místa v zemi dovozu.

Vývozní formalities hradí prodávající a dovozní závisí na konkrétní podmínce.

DAT (Delivered at Terminal) – s dodáním do překladiště

Podmínka DAT je zbrusu nová a nahradila společně s podmínkou DAP dříve používané podmínky DAF, DES, DEQ a DDU. S dodáním do překladiště, prodávající splní svou část, jakmile je zboží vyloženo a předáno kupujícímu v dohodnutém přístavu nebo na místě určení. Označení překladiště zahrnuje jakékoliv kryté či nekryté místo jako např. nábreží, skladiště, kontejnerové depo, silniční, železniční nebo letecké překladiště. Proávající je povinen celně odbavit zboží pro vývoz a kupující je povinen obstarat licence a provést celní odbavení pro dovoz. Rizika přecházejí na kupujícího společně s náklady v místě dodání zboží.¹³²

Obrázek 3-10 Delivered at Terminal

Zdroj: www.importcrashcourse.com

DAP (Delivered at Place) – s dodáním v místě určení

¹³² CÁNOVAS, Alfonso Cabrera. *Las reglas Incoterms® 2010: manual para usarlas con eficacia*. 1ª ed. Barcelona: Marge Books, 2013, s. 120-128. ISBN 9788415340768.

Další novou podmínkou platnou od roku 2011 je doložka DAP, která znamená, že prodávající splní dodání, jakmile je celé zboží doručeno do místa určení. Do tohoto místa nese prodávající veškerá rizika a je povinen zajistit celní odbavení pro vývoz a kupující je povinen pak zajistit celní odbavení zboží pro dovoz a uhradit dovozní clo.

Obrázek 3-11 *Delivered at Place*

Zdroj: www.importcrashcourse.com

DDP (Delivered Duty Paid) – s dodáním clo placeno

Poslední podmínkou je DDP, která je nejdelší doložkou. V tomto případě prodávající nese náklady a riziko z místa odeslání až do místa doručení v druhé zemi. Ještě k tomu zajišťuje a hradí odbavení zboží pro vývoz i dovoz, hradí dovozní clo a i další poplatky spojené s dovozem zboží do země určení. Kupující pak hradí náklady od určeného místa.¹³³

Obrázek 3-12 *Delivered Duty Paid*

Zdroj: www.importcrashcourse.com

Shrnutí INCOTERMS 2010

Z celkových jedenácti doložek jsou čtyři parity použitelné pouze pro námořní či říční přepravu.¹³⁴ Zbylých sedm doložek jsou použitelné pro jakoukoliv dopravu, pro kombinovanou, námořní i suchozemskou.¹³⁵

¹³³ CÁNOVAS, Alfonso Cabrera. *Las reglas Incoterms® 2010: manual para usarlas con eficacia*. 1ª ed. Barcelona: Marge Books, 2013, s. 135-141. ISBN 9788415340768.

¹³⁴ FAS, FOB, CFR, a CIF

¹³⁵ EXW, FCA, CPT, CIP, DAT, DAP, DDP

3.5. Obchody uzavírané českou společností

Ze začátku je třeba zmínit, že společností obchodujících s Argentinou moc v Česku není a ještě méně je společností, které by se podělili o svou zkušenost z tohoto trhu. O své zkušenosti se se mnou podělila společnost Animalco a.s., která na tomto trhu roky působila. „Pokud chcete mít obrát 5mld. Kč, tak se musíte ohánět, a na nějaké zdlouhavé smlouvy čas není,“ uvedl v rozhovoru ředitel divize maso. Společnost uzavírala obchody s partnery z Argentiny a ostatně i z jiných zemí na základě telefonátu a následného stvrzení mailem.

Dále uvedl, že pracují jen s profesionály a problémy řeší bez právníků. Při svém obchodování upřednostňují jednoduchost a efektivitu.

V emailové nabídce společnost uvádí **specifikaci zboží, cenu, množství, termín dodání a obchodní termíny dodání INCOTERMS¹³⁶**, kterými se bude obchod řídit. Tato smlouva v sobě obsahuje vše podstatné, co bylo popsáno výše v rámci smlouvy. V případě sporu se odvolávají na podmínky smluvené mailem. Způsob řešení sporů společnosti bude uveden na konci následující kapitoly, která se bude zabývat právě možným sporem a jeho řešením.

¹³⁶ Hlavní paritu.

4. Řešení sporů mezi obchodníky

Tato kapitola je zaměřena na řešení sporu mezi obchodníky z různých zemí. Obsahuje výčet možností pro úspěšné, levné a zejména rychlé vyřešení sporu. Případ Argentiny je velmi specifický, a proto si v závěru uvedeme příklady z praxe, které budou jasně ilustrovat, co a jak funguje a v konečném shrnutí budou zdůrazněny rady pro úspěšné předcházení sporů a také pro řešení.

Předtím než se vrhneme do popisu různých metod řešení sporu, je důležité se zamyslet nad několika otázkami.

Jaký výsledek mi přinese největší užitek?

Výhra sporu a možná ztráta partnera nebo bude lepší se do jisté míry přizpůsobit?

Spory, do kterých se obchodníci dostanou, jsou různé, a proto je důležité zvážit důkladně tyto otázky a před začátkem řešení zvolit strategii, která přinese největší užitek.

Dále v kapitole si popíšeme jednotlivé způsoby řešení a jasně uvidíme výhody a nevýhody jednotlivých řešení. Obchodníci by měli mít vždy na paměti také, že **„lepší je špatný smír dnes, než vítězství ve sporu za několik let“**. Ideální výsledek pro všechny zúčastněné by byl „win-win“, situace, kdy řešení sporu je vyřešeno ideálně a ani jeden z tohoto sporu neodchází jako prohraný. I všechny zúčastněné třetí strany by měly směřovat ke smíru, kdy obě strany budou vítězi a rozhodnutí bude pro ně přijatelné.

Všechny způsoby řešení sporů můžeme rozdělit do dvou skupin a těmi jsou **běžné způsoby řešení sporů a alternativní způsoby řešení sporů**. Pokud chceme být o trochu specifičtější, tak velmi užitečným rozdělením je následující:

- a) řízení před rozhodci,
- b) řízení před soudem,
- c) řešení pomocí alternativních způsobů,

d) online řešení sporů.

4.1. Mezinárodní rozhodčí řízení

Obecně se na mezinárodní rozhodčí řízení může pohlížet jako na způsob rozhodování sporů soukromými osobami nebo rozhodčími nestátními institucemi, které mají na základě právních předpisů oprávnění jednat o tomto sporu a následně rozhodnout. V tomto případě se zabýváme mezinárodním rozhodčím řízením, čili strany sporu musí splňovat tzv. mezinárodní prvek. Rozhodčí řízení také můžeme nazývat arbitráž.

Arbitráž dává stranám větší svobodu ve vytváření pravidel sporu, což tvoří jednu ze zásadních výhod v řešení před obecnými soudy, vedle kterých vystupuje zcela autonomně.¹³⁷

Rozehnalová definuje rozhodčí řízení jako

*„dobrovolné podstoupení řešení sporu neutrální třetí straně, rozhodcům či rozhodčímu soudu (tj. soukromým osobám či nestátní instituci), která vydá po provedeném řízení závazné a vykonatelné rozhodnutí“.*¹³⁸

4.1.1. Prameny

Mezi prameny mezinárodní patří mezinárodní smlouvy jako Newyorská úmluva¹³⁹ a Evropská úmluva¹⁴⁰. Dalšími prameny můžou být smlouvy o právní pomoci uzavírané mezi jednotlivými státy nebo UNCITRAL¹⁴¹. Mezi prameny národní v ČR patří zákon č.216/1994 Sb. O rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Dalšími prameny jsou Ústava ČR, Listina základních práv a svobod a další.

¹³⁷ SANCHO, Carlos a Javier SANTOMÁ. *RESOLUCIÓN DE CONFLICTOS INTERNACIONALES: EL ARBITRAJE* [online]. 2013 [cit. 2015-07-10]. Dostupné z: http://iberglobal.com/files/arbitraje_iese.pdf

¹³⁸ Rozehnalová, N. *Rozhodčí řízení v mezinárodním a vnitrostátním obchodním styku*. 2. vydání. Praha : ASPI, Wolters Kluwer, 2008, s. 42.

¹³⁹ Úmluva o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů, která byla uzavřena 10. června 1958 v New Yorku

¹⁴⁰ Evropská úmluva o mezinárodní obchodní arbitráži, která byla podepsána v Ženevě roku 1961, ve sbírce zákonů bylo publikováno české znění pod číslem 176/1964 Sb.

¹⁴¹ United Nations Commission on International Trade Law

4.1.2. Arbitrabilita

Tento pojem označuje přípustnost rozhodčího řízení, což jinými slovy můžeme popsat jako způsobilost konkrétního sporu být řešen rozhodčím řízením. Právní řád České republiky, ale i jiných států, omezuje tuto přípustnost.

Dle zákona číslo č. 216/1994 Sb. zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů § 1, je stanoveno, že se musí jednat o majetkové spory vzniklémi mezi stranami rozhodčí smlouvy nebo na základě rozhodnutí rozhodčího soudu při HK ČR a AK ČR, sp. Zn 186/88 se můžou řešit i spory vzniklé při výkonu rozhodnutí a také spory v rámci konkursu.¹⁴² Incidenční spory jsou vyloučeny z arbitrability rozhodčích řízení.¹⁴³

4.1.3. Typy rozhodčích řízení

4.1.3.1. Institucionální

V tomto typu rozhodčího řízení se spor předkládá stálému rozhodčímu soudu, kde řízení se provádí podle pravidel tohoto řádu. Rozhodci se vybírají z jejich databáze vedené u daného rozhodčího soudu. Oproti druhému typu Ad hoc má řadu výhod. Mezi ty hlavní patří jistota v otázce kvality, výše poplatků za řízení, uznání a výkonu rozhodčího nálezu, který je garantovaný právě díky stálosti daného rozhodčího soudu.¹⁴⁴

4.1.3.2. Ad hoc

Ad hoc – čili k této věci, k tomuto účelu. Strany si dle svého uvážení vyberou jakoukoli osobu nebo skupinu osob, která splňuje podmínky uvedené v §4 ZRR. Tento typ rozhodčího řízení je více přizpůsoben stranám a dává jim mnohem větší volnost než institucionární. Nejsou vázány žádnými procesními pravidly. Pravidla procesní, na kterých se dohodnou, musí být v souladu s ustanovením norem státu ve věci rozhodčích řízení, kde se bude toto řízení konat.¹⁴⁵

4.1.4. Výhody rozhodčího řízení

¹⁴³ PETERKOVÁ, Kamila. Arbitrabilita sporu v rozhodčím řízení. *Právní prostor* [online]. [cit. 2015-07-11].

Dostupné z: <http://www.pravniprostor.cz/clanky/procesni-pravo/arbitrabilita-sporu-v-rozhodcim-rizeni>

¹⁴⁴ ROCA AYMAR, José Luis. *El arbitraje en la contratación internacional*. Madrid: Instituto Español de Comercio Exterior, 1994, s. 72-76. ISBN 8478111646.

¹⁴⁵ ROCA AYMAR, José Luis. *El arbitraje en la contratación internacional*. Madrid: Instituto Español de Comercio Exterior, 1994, s. 72-76. ISBN 8478111646.

4.1.4.1. *Neformálnost*

Velkou výhodou tvoří například volba jazyka a místa konání. Zúčastněné strany si tak můžou vybrat místo, kde budou jejich náklady mnohem menší, než kdyby se toto řízení vedlo u stálého soudu, kde tato možnost není, dále i volba jazyka přináší úsporu v nákladech. V případě, že strany se nedohodnou na místě, tak ho rozhodci stanoví. Toto jsou velmi podstatné výhody pro mezinárodní obchod.

4.1.4.2. *Rozhodci*

Rozhodce v rozhodčím řízení musí být osoba nezávislá a nestranná, aby byl zajištěn spravedlivý proces. V případě zjištění, že tomu tak není, rozhodce je okamžitě vyloučen z řízení. Nejmarkantnější rozdíl je ve vzdělání, kde u soudců je právní vzdělání podmínkou jmenování, u rozhodců tomu tak není, což v určitých případech může být výhodou, není ovlivněn hlubokou znalostí zákona, kdežto v jiných případech tato neznalost může být velkou nevýhodou. Zde však musíme zdůraznit, že rozhodce si volí strany samy, a proto by měly mít jasno, jak moc významné pro jejich spor je znalost práva.¹⁴⁶

4.1.4.3. *Neveřejnost*

Neveřejnost představuje velkou výhodou pro společnosti, protože je to jeden ze způsobů ochrany svých informací. Na rozdíl od soudního řízení, které je ve většině případů veřejné.

4.1.4.4. *Rychlost řízení*

Rychlost soudního řízení je obecně mnohem delší a také nákladnější. Pokud si strany vyberou řízení před stálým rozhodčím soudem, tak mají náklady od začátku jisté, protože poplatek za řízení je daný dle sazebníku, a proto i strany mají mnohem větší přehled o svých nákladech. Kromě poplatku za řízení musí ještě zaplatit paušální výši správních nákladů. Sazebníky soudů jsou zveřejněny na webových stránkách jednotlivých rozhodčích soudů.

¹⁴⁶ ROZHODČÍ A SOUDNÍ ŘÍZENÍ - PRO A PROTI. In: *Vše o arbitráži* [online]. 22.01.2013. [cit. 2015-07-12]. Dostupné z: <http://www.vseoarbitrazi.cz/>

4.1.4.5. Přezkum rozhodnutí

Rozhodčí řízení je tzv. jednoinstanční čili bez odvolání a nález je pro strany závazný. Odvolání proti rozhodčímu nálezu není v rozhodčím řízení přípustný, pokud se smluvní strany nedohodly jinak.¹⁴⁷

4.1.4.6. Rozhodčí smlouva

Je zvláštním typem dohody umožňující vést **rozhodčí řízení**¹⁴⁸, která zakládá pravomoc na základě ad hoc rozhodců či stálého rozhodčího soudu. Pomocí rozhodčí smlouvy se řeší spory majetkové vzniklé z hlavní smlouvy.

Smlouva může být orientována buď do budoucna, na budoucí spory ve formě **rozhodčí doložky**, nebo na spory již existující. Musí být vždy sjednána písemně. Důvod, proč se rozhodčí smlouvy uzavírají, je budoucí vyloučení obecných soudů v případě sporů.¹⁴⁹

4.1.5. Nevýhody

4.1.5.1. Omezená možnost odvolání

Jednoinstanční řízení nedává možnost odvolání, a proto v případě, kdy nebude o sporu rozhodnuto odborně, není možnosti tento nález zrušit. Jedinou možností je shoda obou stran na přezkumu nálezu.¹⁵⁰

4.1.5.2. Nejednotné rozhodování rozhodců

Každý rozhodce je nezávislým subjektem, proto je dosti možné, že každý z rozhodců by v dané věci rozhodl jinak. Neexistuje ani žádná instituce, která by sjednocovala rozhodčí praxi. Co je pro jednoho nevýhodou, může být pro druhého výhodou.

4.2. Stálé rozhodčí soudy

Další možnosti řešení mezinárodních obchodních sporů je přes rozhodčí soudy, které již jsme párkrát výše zmínili. Rozhodčí soudy můžou být zřízeny jen na základě zákona.¹⁵¹

¹⁴⁷ ROCA AYMAR, José Luis. *El arbitraje en la contratación internacional*. Madrid: Instituto Español de Comercio Exterior, 1994, s. 76-85. ISBN 8478111646.

¹⁴⁸ Rozhodčí smlouva by se dala nazvat předkokem, nebo formálním požadavkem před rozhodčím řízením

¹⁴⁹

¹⁵⁰ *Peníze.cz* [online]. [cit. 2015-07-12]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/dluhy/18998-vyhody-a-nevyhody-rozhodciho-řízení>

¹⁵¹ Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, § 13

Česká republika má celkem 3 stálé rozhodčí soudy. Rozhodčí soud při HK a AK ČR, který jsme již několikrát zmínili, Burzovní rozhodčí soud při burze cenných papírů Praha a posledním je Rozhodčí soud při Českomoravské komoditní burze Kladno. Žádné jiné organizace nemají oprávnění používat v názvu „Rozhodčí soud“ a vyvolávat tak klamavou představu.

4.2.1. Rozhodčí soud při Hospodářské komoře ČR a agrární komoře ČR

Z rozhodčích soudů zmíněných výše se právě tento těší velmi dobrému jménu, a to zejména díky kvalitním rozhodcům, kteří jsou vybíráni z řad univerzitních pedagogů a advokátů. Pověst přesahuje hranice ČR, i v rámci Evropy je velmi dobře známý. Soud se specializuje na rozhodování majetkových sporů, a to jak na spory s mezinárodním prvkem, tak i na tuzemské.¹⁵²

Výhody rozhodčích soudů jsou zejména neveřejnost, rychlost a nižší náklady dopředu známé.

4.2.2. Rozhodčí soud u Mezinárodní obchodní komory v Paříži (*Chambre de commerce internationale*)

*Je nevládní mezinárodní organizace se sídlem v Paříži, která byla založena roku 1919. Jeden z nejznámějších rozhodčích soudů na světě. Soud je zaměřen na podporu mezinárodního obchodu. Jako jedna z nejvýznamnějších institucí v oblasti světové ekonomiky má dozor nad dalšími mezinárodními organizacemi. Proces rozhodování je odstartován dokumentem acte de mission, kde jsou stanoveny úkoly rozhodců, označení stran sporu, žalobní nároky a sporné otázky.*¹⁵³

Právě zde, v mezinárodní obchodní komoře, vznikly pravidla **INCOTERMS**, které byly popsány v předchozí kapitole.

4.3. Mezinárodní soudní řízení

Pro potřeby této práce bude dostačující si uvést základní prvky a zejména výhody a nevýhody mezinárodního soudního řízení.

¹⁵² O Rozhodčím soudu. *Rozhodčí soud při HK ČR a AK ČR* [online]. [cit. 2015-07-12]. Dostupné z: <http://www.soud.cz/o-rozhodcimsoudu>

¹⁵³ ROCA AYMAR, José Luis. *El arbitraje en la contratación internacional*. Madrid: Instituto Español de Comercio Exterior, 1994, s. 140-145. ISBN 8478111646.

Soudní řízení může být charakterizováno jako protiklad vůči ADR. Soudní řízení dává procesní záruky oběma stranám a autoritativnost řešení, což znamená, že spor je rozhodován nezávislými soudy, které jsou státními orgány, řízení probíhá za dohledu veřejnosti a také nabízí možnosti odvolání, což u rozhodčích řízení neexistuje.

Na podnět jedné ze strany se zahajuje spor, a to podáním návrhu na zahájení řízení u příslušného soudu. Pokud smluvní strany pocházejí z různých zemí, jak už bývá u mezinárodních obchodů, tak se situace trochu komplikuje. Před podáním návrhu se žalobce musí zabývat otázkami typu ve které zemi, ke kterému soudu, jakým právem se bude spor řídit. Veřejnost a v některých případech zdlouhavost, ztěžují vyřešení sporu, a proto obchodníci dávají přednost ADR. Také bývá zvykem si tuto situaci již hned při vzniku smlouvy objasnit a přidat ke smlouvě rozhodčí doložku, včetně určení práva, kterým se bude v případě sporu řídit.¹⁵⁴

K určení rozhodného práva se použije nařízení Řím I. Na základě toho nařízení mají strany možnost volby práva, kterým se bude obchodní smlouva či její část řídit. V případě, že strany takto neučinily, tak se kolizními normami určí hraniční určovatelé.¹⁵⁵

Velkou výhodou soudního řízení je zakončení sporu rozsudkem a možnost odvolání se proti rozhodnutí. Mezi nevýhody patří časová náročnost, vyšší náklady, nemožnost volby osoby soudce a veřejnost a pravděpodobné zhoršení vztahu mezi spornými stranami.

4.4. Alternativní řešení sporů¹⁵⁶

V dnešní době už je dost alternativních možností, jak řešit spor s mezinárodním prvkem. Není vždy úplně nejjednodušší zvolit tu nejlepší metodu pro daný konflikt. Díky velkému množství informací a zkušeností z praxe je to o trochu snadnější. Pro ADR je velmi důležitá dohoda stran a ochota řešit spor alternativním způsobem. Cílem je nalézt přijatelné řešení pro obě strany a pokud možno zůstat u obchodní spolupráce.¹⁵⁷

Hlavní formy ADR jsou mediace, konciliace a negociace a následně pak partnerství, mini-trial, expertíza a zajímavou skupinou jsou smíšené formy třeba med-arb a med-aloo.

¹⁵⁴ KUČERA, Zdeněk. Mezinárodní právo soukromé. 7., opravené a doplněné vydání, Plzeň: 2008, s. 122 -124, ISBN 978-80-7380-171-7

¹⁵⁵ Hraniční určovatelé byly vysvětleny výše v kapitole - Užití kolizních norem

¹⁵⁶ Obecně užívaná zkratka je ADR - Alternative Dispute Resolution

¹⁵⁷ El valor del acuerdo. PIMENTEL, Manuel. *Pimentel* [online]. [cit. 2015-07-12]. Dostupné z: <http://www.cmpimentel.com/comunicacion/el-valor-del-acuerdo-autor-manuel-pimentel/>

Poslední dobou se více užívá i tzv. ODR – online dispute resolution, což je online řešení sporů.

Základní charakteristikou všech ADR je, že nevyužívají veřejné moci k zajištění kontrolní či pomocné funkce.

4.4.1. Negociace

Tento typ ADR se může použít kdykoli, kdy je ve sporu ochota obou stran se o sporu bavit a řešit. Negociace může probíhat i za právních poradců zúčastněných stran, kteří jim radí, jak spor urovnat. Strany musí zvážit různé přístupy k vyjednávání a jaký efekt to následně bude mít na dlouhodobý vztah mezi obchodníky, zda to způsobí nějaké etické problémy a jaký tento přístup bude mít efekt.¹⁵⁸

4.4.2. Mediaci

Pro mediaci je charakteristická účast třetí nezávislé osoby, tzv. mediátora, který pomáhá v komunikaci mezi stranami konfliktu, aby dosáhly smírného řešení. Pokud najdou takové řešení, tak uzavřou mediační dohodu. Mediaci se řídí zákonem č. 202/2012 Sb. o mediaci.

Mediaci bývá započata uzavřením dohody o řešení sporu mediací, kterou obě strany vyjadřují souhlas řešit spor tímto způsobem.¹⁵⁹

Osobu mediátora může vykonávat jen fyzická osoba zapsaná v seznamu mediátorů, například v ČR je tento seznam veden u ministerstvem spravedlnosti ČR.¹⁶⁰ Pro zapsání do tohoto seznamu je požadované dostatečné vysokoškolské vzdělání a také úspěšné zvládnutí zkoušky.¹⁶¹

¹⁵⁸ ROZEHNALOVÁ, N. *Rozhodčí řízení – alternativa k řízení soudnímu*. Právní fórum, 2008, č. 5, s. 121-122.

¹⁵⁹ *LA MEDIACIÓN, UNA SOLUCIÓN A LOS CONFLICTOS DERIVADOS DE LA CONTRATACIÓN INTERNACIONAL QUE FOMENTA LA CONTINUIDAD DE LAS RELACIONES COMERCIALES*. Murcia: ANALES DE DERECHO, 2013, 2013(13). ISSN 1989 - 5992. Dostupné také z: <http://revistas.um.es/analesderecho/article>

¹⁶⁰ Zákon č. 202/2012 Sb., o mediaci, §2

¹⁶¹ Zákon č. 202/2012 Sb., o mediaci, §8, §16

Uzavřením mediační dohody mediace končí. Avšak není exekucním titulem, takže není přímo vykonatelná. Aby byla exekucním titulem musí mít formu notářského nebo exekutorského zápisu.¹⁶²

Mezi výhody mediace patří ekonomická úspora, účastníci mají kontrolu nad konfliktem a konečným výsledkem, nedochází k úniku důvěrných informací. Není ideálním řešením v případech, kdy se jedná o odškodnění jedné strany, neboli výsledek vítězství pro jednoho a prohrou pro druhého. Nebo v případě pokud je jedna ze stran pasivní a nechce konflikt řešit. Tento způsob řešení konfliktů dosahuje velké obliby. V mezinárodním obchodě dochází v 70% až 80% k dosažení výsledku, který je pro obě strany přijatelný.¹⁶³

4.4.3. Mini-trial

Je to v podstatě malý soudní spor nebo rozhodčí řízení, ale konečný výsledek není vykonatelný. Proto se také řadí mezi ADR. Řízení jsou důvěrná, a proto ani v tomto případě nedochází k úniku důležitých informací. Účastníci mají sdělit své argumenty a doložit je důkazy. Důkazy se předkládají před tribunál složený z právních zástupců obou stran a třetí nezávislé osoby. Po sdělení všech argumentů a předložení důkazů mohou strany začít jednat o dohodě. Nenajdou-li žádné řešení mohou se strany obrátit na třetí nezávislou osobu a požádat ji o poradní stanovisko. Třetí osoba není oprávněna spor rozhodnout.¹⁶⁴

4.4.4. Med-arb

Je to tzv. hybridní případ, protože v sobě kombinuje dvě různá řešení sporu, a to mediaci a rozhodčí řízení. Řízení má dvě fáze. V prvním fázi je cílem dosáhnout dohody pomocí mediace. Pokud se to však nepodaří, tak se přistoupí k druhé fázi, což je rozhodčí řízení. Rozhodčí řízení končí vydáním závazného rozhodčího nálezů.

Med-arb může nabývat dvou různých forem.

První je forma smíšená, která je flexibilní a nedochází zde k tak striktnímu rozdělení na část mediace a rozhodčího řízení. V praxi to vypadá následovně. Na začátku se pomocí mediace snaží dosáhnout dohody. Pokud se tak stane, tak ji pak začlení do rozhodčího nálezů. V případě, že se to nepodaří, může se z mediátora stát rozhodce. V tom momentě bude jeho

162 KYSELOVSKÁ, Tereza a kolektiv. Mezinárodní soudnictví. 1. vydání, Brno: Masarykova univerzita, 2011, s. 11,16,17, ISBN 978-80-210-5581-0

163 NĚMEC, Petr. Zákon o mediaci, důvodová zpráva [online]. In: . [cit. 2015-07-12]. Dostupné z: <http://mediator-praha.cz/docs/zakon-o-mediaci-duvodova-zprava.pdf>

164 Mini-Trial. ADR Resource [online]. [cit. 2015-07-12]. Dostupné z: <http://adrresources.com/adr-methods/mini-trial>

rozhodnutí závazné – bude vydán rozhodčí nález. Zásadní podmínkou v této formě je skutečnost, že důkazy použité při mediaci již nesmí být použity ve fázi rozhodčí.

Druhá je forma Oddělená, a jak již sám název napovídá, fáze jsou striktně odděleny a spor se řeší nejdříve pomocí mediaci, a pokud se nedosáhne smíru, začne se řešit pomocí rozhodčího řízení. Je obvyklé, že mediátor a rozhodce jsou různé osoby.

4.5. Online řešení sporů

Rozvoj internetu a obecně informačních technologií dnes dovolují řešit většinu věcí bez nutnosti opustit kancelář. Toto si vyžádalo nový způsob řešení sporů, který by nebyl nákladný a byl by stejně pohodlný jak časově tak místně jako uzavírání smluv.

Ideálními spory na řešení pomocí ODR jsou spory, u kterých neexistuje možnost soudního řešení ani řešení pomocí ADR. Dále pak spory, u kterých není možné určit rozhodné právo. ODR je velmi efektivní ve sporech obchodních, spotřebitelských, doménových a dalších. Měly by to být spory jednoduché bez potřeby velkého dokazování.¹⁶⁵

ODR můžeme rozdělit do dvou skupin. Tou první by byly čistě elektronické bez zásahu třetí osoby a na druhou elektronickou, která je v podstatě normální ADR, ale jen komunikace probíhá na dálku přes informační technologii.

Výhody, které ODR přináší kromě času a nákladů, jsou i pohodlí, které dává stranám v otázce času a místa. Každá ze stran má dostatek času na rozmyšlení dalšího kroku, a také nedochází k emočním scénám. Systémy ODR jsou dnes již velmi uživatelsky propracované a jednoduché, odpadá i nutnost právního zastoupení. Mezi nevýhody by se dala zařadit neosobnost jednání, bezpečnost dat, které jsou svěřeny ODR systému, a dostupnost široké veřejnosti. Pro tuto možnost je za potřebí určitá počítačová gramotnost a také technické vybavení.

¹⁶⁵ KAUFMANN-KOHLER, G., SCHULTZ, T. Online dispute resolution: challenges for contemporary justice. Kluwer Law International, 2004, 11. EDITION, str. 384, ISBN 978-37-255-4853-8.

ODR systémy jsou například Cybersettle¹⁶⁶, SettlementOnline¹⁶⁷ nebo clickNsettle¹⁶⁸.

4.6. Závěr řešení sporů

Právě právní nejistota a horší vymahatelnost práva jsou překážky, které odrazují zahraniční investory. Ministerstvo zahraničních věcí ČR uvádí pár rad pro úspěšné řešení sporů. Jako zásadní uvádí dobrého advokáta, který je schopen spor vyřešit s uspokojivým výsledkem. Avšak taková možnost je velmi nákladná a zdlouhavá, a proto je lepší předejít takovému soudnímu sporu již v počátku obchodního případu, a pokud to nejde, zvolit jinou možnost řešení jako například arbitráž, či nějakou variantu z ADR.¹⁶⁹

Využívání soudního řízení se v Argentině nedoporučuje, jak vyplývá z výše zmiňovaného hodnocení Heritage foundation. V hodnocení se uvádí, že „Argentinské nižší soudy jsou vysoce politizované a nejvyšší soud je pod tlakem z vlády.“¹⁷⁰ V kombinaci s docela vysokou korupcí to nedává moc naději na úspěšné vyřešení sporu.

Jako nejefektivnější řešení menších sporů vidím řešení pomocí ODR, které velmi snižují náklady na řešení sporu.

Společnost Animalco a.s., dává velký důraz na předcházení sporů, a proto si pečlivě vybírá své partnery z řad profesionálů, jak také radí Ministerstvo zahraničních věcí v případě Argentiny. Společnost Animalco a.s. řeší problémy zásadně bez právníků, a to pomocí arbitráže. Výhodou je větší efektivita a nižší časové a finanční náklady.

V případě Argentiny je následující pravidlo nad zlato:

„Vždy je lepší i velmi špatná dohoda, než dokonale vyhraný soud.“¹⁷¹

Dle názoru Milana Harmáčka je mezinárodní obchodní právo v Argentině prakticky nevymahatelné. Jako příklad uvádí aféru „Fondos Buitre“, kdy věřitelé z New Yorku již mají rozsudek, který nabyl právní moci. V rozsudku se uvádí, že Argentina má zaplatit, ale ta kličkuje a vyhýbá se povinnosti, a je očividné, že platit nehodlá. Než rozsudek byl vydán a

¹⁶⁶ dostupné na adrese www.cybersettle.com

¹⁶⁷ Dostupné na adrese www.settlementonline.com

¹⁶⁸ Dostupné na adrese www.clicknsettle.com

¹⁶⁹ Ministerstvo zahraničních věcí ČR [online]. [cit. 2015-07-14]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/jizni_amerika/argentina/ekonomika/zakladni_podminky_pro_uplatneni_ceskeho.html

¹⁷⁰ <http://www.heritage.org/index/country/argentina>

¹⁷¹ Výrok Milana Harmáčka při konverzaci

než nabyl právní moci, tak museli věřitelé čekat dlouhých 13 let a zaplatit mnohamilionové náklady. I přesto toto všechno jim je vyhraný spor k ničemu. Velmi podobně jsou na tom věřitelé i v Buenos Aires.

„Když se práva nedomohou věřitelé z USA, je iluzorní domnívat se, že se domohou práva věřitelé z ČR.“¹⁷²

5. Závěr

Argentina je velmi lákavá pro své nerostné bohatství, pestros kultur a vzdělanou pracovní sílu, ale velmi odrazuje pro svoji nestabilitu a omezení zaměřená na import. Je to velká škoda, protože věřím, že bez těchto omezení by bylo mnohem více společností, které by úspěšně s Argentinou obchodovaly ku prospěchu obou stran. Výhody Argentiny vidím taky v krizích, kterými si prošla, a které nechaly některé oblasti bez investic, jako například železnice.

Pro Českou republiku tvoří objem obchodu s Argentinou 0,15% z celkového zahraničního objemu obchodu ČR. To je velmi málo, ale odpovídá to vzdálenosti a opatřením, které Argentina přijala na omezení mezinárodního obchodu. Další překážkou může být velká vzdálenost zemí, která je vzdušnou čarou 12 000km.

Při studiu těchto obchodních vztahů s Argentinou jsem se nejednou dostal k popisu charakteru Jihoameričanů, zvyků při obchodních jednáních a celkovému popisu jak jednat a vést obchody s Argentinci, aby z jednání vzniklo dobré a trvalé obchodní partnerství. Určitě je toto téma, které by si zasloužilo hlubší zkoumání v samostatné diplomové práci, a které by bylo velkým přínosem pro společnosti, které chtějí na tento trh vstoupit.

Praxe uzavírání smluv, ke které jsem se dostal, byla ve své podstatě velmi prostá a funkční. Nic zdoluhavého, jen stručná nabídka se základními údaji a následné přijetí nabídky druhou stranou, a je vyřešeno. Však i za touto stručnou nabídkou stojí celá teorie, která byla popsána v třetí kapitole, na kterou se v případě sporu dá odkázat. Proto takovýto rozbor smlouvy považuji za důležitý.

V kapitole o řešení sporů byly nastíněny základní možnosti řešení sporů s výhodami a nevýhodami jednotlivých možností. ADR jsou jistě velmi zajímavou možností, která urychlí a sníží náklady mnoha sporů. A je větší pravděpodobnost, že obchodní vztah přežije i tento

¹⁷² Uvedl v konverzaci Milan Harmáček, vedoucí zahraniční kanceláře CzechTrade

spor, pokud obě dvě strany budou usilovat o výsledek „win-win“. S postupným rozvojem ODR se řešení sporů bude zjednodušovat také zrychlovat. Kvůli řízení se nebude muset opustit kancelář, obchodníci budou mít dost času si další postup rozmyslet a jednání bude pokračovat bez zbytečných nervů. Avšak i přes funkční a rychlé metody řešení sporů bude lepší sporům předcházet a nemuset je řešit.

Argentina má svá specifika, a proto tato doporučení nelze aplikovat na všechny země. I přes výhody, které nové možnosti řešení sporů přinášejí, je lepší klást větší důraz na výběr partnera, aby se dalo předejít případným sporům a ušetřit tak čas. Argentina je zemí, proti které je vedeno nejvíce sporů vedených u ICSID. Z celkových 51 sporů je prozatím uzavřených jen 33 a zbylých 18 pořád čeká na vyřešení. Přestože většina sporů byla ukončena a nabyla právní moci, tak věřitelé stále čekají na svoje peníze.

Seznam použité literatury a pramenů

Odborná literatura

- [1] BERGER, Klaus Peter a Klaus Peter BERGER. *The creeping codification of the new lex mercatoria*. 2nd ed. Frederick, MD: Sold and distributed in North, Central, and South America by Aspen Publishers, c2010, xxxvi, 422 p. ISBN 9789041131799
- [2] CÁNOVAS, Alfonso Cabrera. *Las reglas Incoterms® 2010: manual para usarlas con eficacia*. 1^a ed. Barcelona: Marge Books, 2013. ISBN 978-841-5340-768.
- [3] GILLES, Peter a Gabriël MOENS. *International trade and business: law, policy, and ethics*. Sydney, Australia: Cavendish Pub., 1998, s. 121. ISBN 1876213256
- [4] HENDRYCH, Dušan aj. *Právníký slovník*. 1. vyd. Praha: Beck, 2001, XVII, 1189 s. ISBN 80-7179-360-4
- [5] JOSÉ CARLOS FERNÁNDEZ ROZAS, Pedro Alberto de Miguel Asensio. *Derecho internacional privado: textos y materiales*. 3a. ed. Cizur Menor (Navarra): Thomson Reuters-Civitas, 2014, 555 s. ISBN 978-844-7046-003.
- [6] KANDA, Antonín. *Kupní smlouva v mezinárodním obchodním styku: (úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží)*. Praha: Linde, 1999, 307 s. ISBN 80-720-1183-9.
- [7] KAUFMANN-KOHLER, Gabrielle a Thomas SCHULTZ. *Online dispute resolution: challenges for contemporary justice*. Zürich: Schulthess, 2004. ISBN 90-411-2318-0.
- [8] KUČERA, Zdeněk. *Mezinárodní právo soukromé*. 7., opr. a dopl. vyd. Brno: Doplněk, 2009, 462 s. ISBN 978-80-7239-231-5.
- [9] KYSELOVSKÁ, Tereza. *Mezinárodní soudnictví: [bakalářský studijní program]*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 120 s. ISBN 978-80-210-5581-0.
- [10] LASCANO, Marcelo Ramón a Adolfo Edgardo BUSCAGLIA. *La economía argentina hoy*. 1. ed. de Editorial El Ateneo. Buenos Aires, Argentina: Editorial El Ateneo, c2001, 339 p. ISBN 95-002-3646-X.
- [11] LEW, Julian D. *Contemporary problems in international arbitration*. Hingham, MA, USA: Distributors for the U.S. and Canada, Kluwer Academic Publishers, 1987, 462 s. ISBN 978-94-017-1156-2
- [12] MACHKOVÁ, Hana, Eva ČERNOHLÁVKOVÁ a Alexej SATO. *Mezinárodní obchodní operace*. 6., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2014, 256 s. ISBN 978-80-247-4874-0.
- [13] ONDŘEJ, Jan. *Mezinárodní právo veřejné, soukromé, obchodní*. 3., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, 473 s. Vysokoškolské učebnice. ISBN 978-80-7380-181-6.
- [14] PAPA, Davide Giovanni a Lorna ELLIOTT. *International trade and the successful intermediary*. Burlington, VT: Ashgate, c2009, viii, 270 p. ISBN 9780566089343.

- [15] ROBERT C. FEENSTRA, Robert C. Alan M. *Comercio internacional: textos y materiales*. 2a.ed. orig. Barcelona [etc.]: Reverté, 2011, 462 s. ISBN 978-842-9126-488.
- [16] ROCA AYMAR, José Luis. *El arbitraje en la contratación internacional*. Madrid: Instituto Español de Comercio Exterior, 1994, 285 p. ISBN 84-781-1164-6.
- [17] ROJAS, Mauricio a Hernán Alberro. *Historia de la crisis argentina*. Buenos Aires: CADAL, 2003, s. 121. ISBN 9872112908.
- [18] ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu*. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, 549 s. ISBN 978-80-7357-562-5.
- [19] ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu: Jak postupovat : Obsah smluv : Vzorové dokumenty*. Vyd. 2., aktualiz. a dopl. Praha: ASPI, 2006, 555 s. ISBN 80-735-7196-X.
- [20] RŮŽIČKA, Květoslav. *Obchodujeme se zahraničím: Jak postupovat : Obsah smluv : Vzorové dokumenty*. Ostrava: Montanex, 1993, 120 s. ISBN 80-853-0052-4.
- [21] SÁNCHEZ LORENZO, Sixto A. *Cláusulas en los contratos internacionales: redacción y análisis*. 2003, 302 s. ISBN 978-849-2788-798.

Legislativa

- [22] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy.
- [23] Vídeňská úmluva, článek 7
- [24] Zákon č. 202/2012 Sb., o mediaci
- [25] Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů
- [26] Zákon č. 38/1994 Sb. o zahraničním obchodu s vojenským materiálem
- [27] Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, § 409 Základní ustanovení
- [28] Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 2079 Základní ustanovení
- [29] Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád,
- [30] Zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém

Články

- [31] ROZEHNALOVÁ, N. Rozhodčí řízení -alternativa k řízení soudnímu. Právní fórum.2008, Praha, ASPI Wolters Kluwer, vol. VI, no. 3.ISSN 1214-7966.

Elektronické zdroje

- [32] Argentina info: Počasí a podnebí. [online]. [cit. 2015-05-06]. Dostupné z: http://www.argentina-info.cz/zeme_kapitola.php?klic=1132

- [33] Business info: Obchodní a ekonomická spolupráce s CR [online]. [cit. 2015-07-15]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/argentina-obchodni-a-ekonomicka-spoluprace-s-cr-18398.html>
- [34] Business info: Zahranicni obchod a investice [online]. [cit. 2015-07-15]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/argentina-zahranicni-obchod-a-investice-18396.html>
- [35] Central intelligence agency: World fact book Argentina [online]. [cit. 2015-07-15]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ar.html>
- [36] Central intelligence agency: The World Factbook. Wwww.cia.gov: Data o populaci z července 2014 [online]. [cit. 2015-5-6]. Dostupné z: www.cia.gov
- [37] Centro de Economía Internacional [online]. [cit. 2015-07-15]. Dostupné z: <http://www.cei.gov.ar/userfiles/hecamar09.pdf>
- [38] CISG Database: Cases [online]. [cit. 2015-07-15]. Dostupné z: <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/>
- [39] CzechTrade. In: Souhrnná teritoriální informace Argentina [online]. Buenos Aires: Zastupitelský úřad ČR v Buenos Aires, 01.06.2015 [cit. 2015-06-15]. Dostupné z: services.czechtrade.cz/pdf/sti/argentina-2015-06-01.pdf
- [40] E15: Profit [online]. [cit. 2015-07-14]. Dostupné z: http://euro.e15.cz/profit/bohata-argentina-si-svuj-trh-velmi-chrani-1141488#utm_medium=selfpromo&utm_source=e15&utm_campaign=copylink
- [41] El valor del acuerdo. PIMENTEL, Manuel. Pimentel [online]. [cit. 2015-07-12]. Dostupné z: <http://www.cmpimentel.com/comunicacion/el-valor-del-acuerdo-autor-manuel-pimentel/>
- [42] energetice: Bridlicova ropa v latinske americe [online]. [cit. 2015-07-15]. Dostupné z: <http://oenergetice.cz/ropa/bridlicova-ropa-v-latinske-americe/>
- [43] European commission: Obchodní a ekonomická spolupráce s CR [online]. [cit. 2015-07-15]. Dostupné z: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/september/tradoc_111470.pdf
- [44] European commission: Obchodní a ekonomická spolupráce s CR [online]. [cit. 2015-07-15]. Dostupné z: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/september/tradoc_113344.pdf
- [45] Finance: Vývoj HDP [online]. [cit. 2015-07-15]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/makrodata-eu/hdp/statistiky/vyvoj-hdp/>
- [46] Heritage: Index of Economic Freedom [online]. [cit. 2015-07-15]. Dostupné z: <http://www.heritage.org/index/country/argentina>
- [47] I profesional: Argentina riqueza eterna [online]. [cit. 2015-07-15]. Dostupné z: http://www.iprofesional.com/notas/134666-Argentina-riqueza-eterna-reservas-de-gas-para-ms-de-500-aos-posicionan-al-pas-como-un-jugador-estrategico?page_y=0
- [48] International Bank for Reconstruction and Development
- [49] INTERNATIONAL CHAMBER OF COMMERCE [online]. [cit. 2015-07-06]. Dostupné z: <http://www.iccwbo.org/products-and-services/trade-facilitation/incoterms-2010/the-incoterms-rules/>
- [50] Investing: USD-ARS [online]. [cit. 2015-07-15]. Dostupné z: <http://es.investing.com/currencies/usd-ars-historical-data>
- [51] JONÁŠ, Jiří. Mezinárodní měnový fond. Ihned: Bankovníctví. Příběh jedné krize [online]. 21. 2. 2002. [cit. 2015-5-24]. Dostupné z: <http://bankovnictvi.ihned.cz>
- [52] KOHOUT, Pavel. Penize: Makroekonomika. Argentinská krize a poučení pro Českou republiku I. [online]. 02. 11. 2004. [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: penize.cz

- [53] Mapa oborových příležitostí [online]. [cit. 2015-07-14]. Dostupné z:
<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/argentina-mapa-oborovych-prilezitosti-perspektivni-18399.html>
- [54] Ministerstvo zahraničních věcí ČR [online]. [cit. 2015-07-11]. Dostupné z:
http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/jizni_amerika/argentina/ekonomika/ekonomicka_charakteristika_zeme.html
- [55] Ministerstvo zahraničních věcí ČR [online]. [cit. 2015-07-14]. Dostupné z:
http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/jizni_amerika/argentina/ekonomika/zakladni_podminky_pro_uplatneni_ceskeho.html
- [56] Mini-Trial. ADR Resource [online]. [cit. 2015-07-12]. Dostupné z: <http://adrresources.com/adr-methods/mini-trial>
- [57] NĚMEC, Petr. Zákon o mediaci, důvodová zpráva [online]. In: . [cit. 2015-07-12]. Dostupné z:
<http://mediator-praha.cz/docs/zakon-o-mediaci-duvodova-zprava.pdf>
- [58] New York Convention: List of contracting states [online]. [cit. 2015-07-15]. Dostupné z:
<http://www.newyorkconvention.org/contracting-states/list-of-contracting-states>
- [59] Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR. Ministerstvo zahraničních věcí České Republiky [online]. [cit. 2015-07-09]. Dostupné z:
http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/jizni_amerika/argentina/ekonomika/obchodni_a_ekonomicka_spoluprace_s_cr.html
- [60] Peníze.cz [online]. [cit. 2015-07-12]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/dluhy/18998-vyhody-a-nevyhody-rozhodciho-rizeni>
- [61] PETERKOVÁ, Kamila. Arbitrabilita sporu v rozhodčím řízení. Právní prostor [online]. [cit. 2015-07-11]. Dostupné z: <http://www.pravniprostor.cz/clanky/procesni-pravo/arbitrabilita-sporu-v-rozhodcim-rizeni>
- [62] RASZEWSKI, Eliana. Bloomberg: Business, Financial & Economic News, Stock Quotes [online]. Sep 20, 2012 [cit. 2013-04-22]. Dostupné z: <http://www.bloomberg.com>
- [63] ROZHODČÍ A SOUDNÍ ŘÍZENÍ - PRO A PROTI. In: Vše o arbitráži [online]. 22.01.2013. [cit. 2015-07-12]. Dostupné z: <http://www.vseoarbitrazi.cz/>
- [64] Rozhodčím soud. Rozhodčí soud při HK ČR a AK ČR [online]. [cit. 2015-07-12]. Dostupné z:
<http://www.soud.cz/o-rozhodcimsoudu>
- [65] RTVE: Cronología sobre el conflicto entre el Gobierno argentino, Repsol e YPF [online]. [cit. 2015-07-13]. Dostupné z: <http://www.rtve.es/noticias/20140526/cronologia-sobre-conflicto-entre-gobierno-argentino-ypf/516536.shtml>
- [66] SANCHO, Carlos a Javier SANTOMÁ. RESOLUCIÓN DE CONFLICTOS INTERNACIONALES: EL ARBITRAJE [online]. 2013 [cit. 2015-07-10]. Dostupné z: http://iberglobal.com/files/arbitraje_iese.pdf
- [67] Seznam platných mezinárodních smluv s Českou republikou. Ministerstvo zahraničních věcí České Republiky [online]. [cit. 2015-07-09]. Dostupné z:
http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/jizni_amerika/argentina/smlouvy/index.html
- [68] Soud: Rad rozhodciho soudu [online]. [cit. 2015-07-15]. Dostupné z: <http://www.soud.cz/rady/rad-rozhodciho-soudu-01-07-2012>
- [69] Trading economics: Argentina GDP [online]. [cit. 2015-07-15]. Dostupné z:
<http://www.tradingeconomics.com/argentina/gdp>

- [70] Zpráva Komise Evropské radě Zpráva o překážkách obchodu a investic (2013). In: Parlament České republiky-Senát [online]. 2013 [cit. 2013-04-18]. Dostupné z: <http://www.senat.cz>

Seznam zkratek

Ad hoc – čili k této věci, k tomuto účelu

ADR - alternativní řešení sporů

Alternative dispute resolution

ARS – argentinské peso

BID - Meziamerická rozvojová banka

Banco Interamericano de Desarrollo

CESL - Společná evropská právní úprava prodeje

Common European Sales Law

CESLA - Centrum pro latinskoamerické studie v Chile

Centro de Estudios Latinoamericanos

DJAI - Předvývozní povolení

Declaración Jurada Anticipada de Importación

GATT - Všeobecná dohoda na clech a obchodu

General Agreement on Tariffs and Trade

HDP – Hrubý domácí produkt

IBRD - Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj

The International Bank for Reconstruction and Development

ICSID - Mezinárodní Centrum pro Řešení Investičních Sporů

International Centre for Settlement of Investment Disputes

INCOTERMS – Mezinárodní obchodní termíny

International Commercial Terms

EXW (Ex Works) – Ze závodu

FCA (Free Carrier) – vyplaceně dopravci

FAS (Free Alongside Ship) – vyplaceně k boku lodi

FOB (Free On Board) – vyplaceně loď

CFR (Cost and Freight) – náklady a přepravné

CIF (Cost, Insurance, Freight) – náklady, pojištění, přepravné

CPT (Carriage Paid to) – přeprava placena do

CIP (Carriage and Insurance Paid to) – přeprava placena do

DAT (Delivered at Terminal) – s dodáním do překladiště

DAP (Delivered at Place) – s dodáním v místě určení

DDP (Delivered Duty Paid) – s dodáním clo placeno

INDEC – Argentinský Národní Úřad pro Statistiku a Sčítání Lidu

El Instituto Nacional de Estadística y Censos de la República Argentina

MMF - Mezinárodní Měnový Fond

ODR – Online Řešení Sporů

Online Dispute Resolution

OSN - Organizace spojených národů

RAFTD - Přepřacované americké zahraniční obchodní definice

Revised American Foreign Trade Definitions

Řím I - Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy

UNCITRAL - Komise OSN pro mezinárodní obchodní právo

United Nations Commission on International Trade Law

WTO – Světová Obchodní Organizace

World Trade Organization

YPF - Argentinská energetická společnost

Yacimientos Petrolíferos Fiscales

Prohlášení o samostatném vypracování diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byl seznámen s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 15.7.2015

.....
Bc. Antonín Šefer